

Raba Wyżna, 15 grudnia 2020 r.

*Drodzy Mieszkańcy
Gminy Raba Wyżna*

*Niech czas Bożego Narodzenia
sprawi każdemu z Was radość,
przyniesie spokój i wytchnienie,
a obecność najbliższych pozwoli dostrzec to,
co w życiu najważniejsze.*

*Zyczymy Wam zdrowia, miłości i nadziei na lepsze
- ta niech nikogo nie opuszcza,
a w nadchodzącym Nowym Roku
dobrych zmian i wszelkiej pomysłowości*

Andrzej Dziwisz

Wójt Gminy Raba Wyżna

Robert Wodziak

Przewodniczący
Rady Gminy Raba Wyżna

Papieskie urodziny w Rabie Wyżnej
str. 5

Tańczący z pszczołami
str. 21

**Polska mistrzyni dyktand
z Podsarnia**
str. 8

Żegnamy...
str. 13

INFORMACJE WÓJTA	3
WYDARZENIA	
Akcja szycia maseczek	4
Papieskie urodziny w Rabe Wyżnej	5
Konkurs dedykowany papieżowi	6
Nocne granie bez kibicowania	7
Wciąż odkrywają piękne zakątki Polski	7
Polska mistrzyni dyktand z Podsarnia	8
Otwarcie nowego szlaku papieskiego	9
Uroczyste odsłonięcie tablicy w Norymberdze	10
Największa w Polsce góralska majówka odśpiewana w Rabe Wyżnej	11
Obchody Święta Niepodległości	12
Żegnamy...	13
SZKOŁA	
Zdalne nauczanie	15
Wsparcie dla przedszkoli	15
KULTURA	
Dziedziniec sieniawskiego dworu miejscem cyklicznych wystaw	16
Kolejny etap odbudowy dworu	17
Z działalności KGW w Podsarniu	18
Czytanie w czasach zarazy	18
Mała książka, wielki człowiek	19
Swoją tradycję krzewiły na Pomorzu	19
„Wyjce” nie schodzą ze sceny	20
OKO W OKO Z...	
Tańczący z pszczołami	21
FELIETON, czyli kilka refleksji nad...	
Na te Święta i na te Gody...	25
TO CIEKAWE	
Zwyczaje bożonarodzeniowe w Rabe Wyżnej	27
Monografia Raby Wyżnej – tom II	28
Z URZĘDU	
Zakończono kluczowe inwestycje	30
Gmina Raba Wyżna nie zwalnia tempa	32
Powszechny Spis Rolny 2020	34
Obrady radnych	34
Wykaz uchwał podjętych przez Radę Gminy Raba Wyżna	35
OGŁOSZENIA I KOMUNIKATY	
Zimowe utrzymanie dróg gminnych	40
Przypomnienie o inwentaryzacji źródeł ciepła	40
Kolejny nabór wniosków dotyczących unieszkodliwiania odpadów	40
Zakaz spalania odpadów	41
Wspieraj seniora!	41
Nowe stawki za odbiór śmieci	42
Przyjazne pieski szukają nowych właścicieli	42

Drodzy Czytelnicy!

Przed Państwem grudniowe wydanie „Wieści”, w tym szczególnie, że grudzień to czas podsumowań roku, który ze względu na pandemię był dla niektórych trudny, i który z pewnością przyniósł wiele zmian w otaczającej nas rzeczywistości. Z drugiej jednak strony to czas pełen nadziei.

Na łamach bieżącego wydania „Wieści” sumujemy zatem tegoroczne wydarzenia i podajemy szereg ważnych dla mieszkańców gminy komunikatów. Rozliczamy także inwestycje, które mimo pandemii koronawirusa są kontynuowane. Piszemy o planach inwestycyjnych gminy, która nie zwalnia tempa rozwoju, pozyskując kolejne środki, ogłaszając przetargi – wszystko to w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. Z żalem żegnamy ludzi, którzy swoim życiem i pracą wpisali się w historię naszej gminy.

Biorąc pod uwagę fakt, że działania kulturalne oraz spotkania zostały ograniczone, przeczytacie o wydarzeniach, które odbyły się w tym roku w skromnym i symbolicznym wydaniu. Znajdziecie również w „Wieściach” relację ze zorganizowanej po raz pierwszy w Rabe Wyżnej przez Stowarzyszenie Mała Armia Janosika, Największej w Polsce Góralskiej Majówce, która wbrew pandemii doszła do skutku.

W bieżącym wydaniu „Wieści” traktujemy dużo o tradycji i zwyczajach bożonarodzeniowych, których kultywowanie jest tak ważne, a przez obostrzenia bywa niemożliwe. W tym miejscu polecam felieton Wandy Czubernatowej i Izabeli Zajączkówny zatytułowany „Na te Święta i na te Gody”. Uwagę rabiańskim zwyczajom poświęcił w swoim artykule Robert Miśkowiec, który napisał także na temat drugiego tomu „Monografii Raby Wyżnej i okolic” autorstwa rabianina Adama Sawiny. Jeśli mowa o ważnych wydarzeniach tego roku – dochodzi do nich sukces właściciela pasieki „W dolinie Raby” Dariusza Kowalczyka, który został wyróżniony w ogólnopolskim konkursie tytułem „Pszczelarz Roku”. O swojej pasji opowiada na łamach „Wieści”.

Ten rok był nie lada doświadczeniem dla wszystkich i uświadomił wielu z nas, jak ważne są zwykłe gesty budujące więź, jak bardzo ważny jest kontakt z drugim człowiekiem, uścisk jego dłoni. Mając jednak na uwadze wciąż trwającą pandemię, spędźmy te święta w gronie najbliższych i pamiętajmy o dystansie, troszcząc się o siebie i bliskich.

Spokojnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz zdrowia i pomyślności w Nowym Roku

Anna Piaskowy - redaktor naczelna

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury w Rabe Wyżnej,

34-721 Raba Wyżna 33

Adres redakcji: 34-721 Raba Wyżna 33

Tel. 506820519, e-mail: gokraba@wp.pl

Anna Piaskowy – redaktor naczelna

Oprawa graficzna, skład i łamanie:

Marta Skrocka, Stowarzyszenie Lokomotywa

Druk: Chroma Spółka z o. o., ul Przemysłowa 5, 68-200 Żary

Nakład: 2000 egz. Egzemplarz bezpłatny

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania niezbędnych skrótów i zmian redakcyjnych nadesłanych tekstów.

28.02.2020 – podpisanie umowy z wykonawcą na wykonanie kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową pod torami kolejowymi w Rokicinach Podhalańskich i w Rabie Wyżnej

28.02.2020 – udział zastępcy wójta w posiedzeniu Rady Stowarzyszenia Przyjazna Dolina Raby i Czarnej Orawy, które dotyczyło oceny wniosków złożonych w ramach ogłoszonych naborów

02.03.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – spotkanie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na okoliczność zagrożenia epidemią koronawirusa w Polsce

03.03.2020 – wizja lokalna w rejonie prawoskrętu przy Szkole Podstawowej w Rabie Wyżnej z udziałem przedstawicieli gminy i Powiatowego Zarządu Dróg w Nowym Targu

11.03.2020 – podpisanie umowy z wykonawcą na realizację budowy budynku wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Sieniawa – etap II

18.04.2020 – wizyta telewizji Kraków, dla której wójt udzielił wywiadu dotyczącego przypadającej w tym roku 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II oraz planowanych wydarzeń związanych z tymi obchodami

21.04.2020 – udział zastępcy wójta gminy w Forum Wójtów i Burmistrzów, które odbyło się w trybie zdalnym

22.04.2020 – udział zastępcy wójta gminy w konferencji z udziałem wojewody małopolskiego, która odbyła się w trybie zdalnym.

Ze względu na wprowadzone ograniczenia związane z pandemią koronawirusa odwołano zaplanowane zebra-

nia wiejskie we wszystkich sołectwach na terenie gminy Raba Wyżna oraz planowane wydarzenia kulturalne.

13.05.2020 – Nowy Targ - podpisanie aktu notarialnego w sprawie regulacji drogi na roli Smalcówka w Rokicinach Podhalańskich

14.05.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – zaplanowano mediację w sprawie uregulowania stanu prawnego drogi „Do Kudłoska” w Sieniawie, do której nie doszło

17.05.2020 – Raba Wyżna - uroczystości związane z obchodami 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II

19.05.2020 – wystąpienie wójta gminy Raba Wyżna do PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z prośbą o przekazanie informacji na jakich zasadach realizowana jest budowa masztu radiokomunikacyjnego w miejscowości Raba Wyżna; w tym samym dniu wójt gminy wystąpił również do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego z prośbą o przeprowadzenie kontroli w/w inwestycji pod kątem legalności jej prowadzenia

22.05.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – spotkanie wójta gminy Raba Wyżna z przedstawicielami firmy wykonującej remont torów w miejscowości Sieniawa w sprawie prawidłowego prowadzenia tej inwestycji

01.06.2020 – umowa na zakup 46 laptopów dla uczniów w ramach projektu „Zdalna Szkoła Plus”

02.06.2020 – podpisanie umowy na modernizację drogi transportu rolniczego „Do Pańskiego” w Rokicinach Podhalańskich

03.06.2020 – podpisanie umowy na remont drogi w Sieniawie realizowanej w ramach Funduszu Dróg Samorządowych

03.06.2020 – Urząd Gminy Mszana Dolna – spotkanie dotyczące zakończenia projektu „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Mszana Dolna i gminach partnerskich”

04.06.2020 – podpisanie umowy na remont drogi gminnej „Plebańskie” w Rabie Wyżnej w ramach Funduszu Dróg Samorządowych

05.06.2020 – podpisanie aktu notarialnego w sprawie zakupu działki pod

poszerzenie boiska w Skawie

09.06.2020 – Forum Wójtów i Burmistrzów, które odbyło się w trybie on-line

21.06.2020 – Zebranie wiejskie w sołectwie Sieniawa

24.06.2020 – spotkanie z mieszkańcami Podsarnia w sprawie inwestycji drogowej zrealizowanej dwa lata temu

29.06.2020 – Nowy Targ – podpisanie aktów notarialnych w sprawie regulacji drogi na roli Jaskówka w Rabie Wyżnej

02.07.2020 – Konkurs na dyrektora Szkoły Podstawowej im. Mariusza Zaruskiego w Bielance

03.07.2020 – UG Raba Wyżna – spotkanie z mieszkańcami roli „Jaroszówka” w Skawie w sprawie realizacji planowanej inwestycji drogowej

07.07.2020 – wizja lokalna z udziałem pracowników PKP na przejeździe kolejowym w Sieniawie przy drodze do „Kudłoska”

08.07.2020 – Muzeum Lotnictwa w Krakowie – odbiór czeku na dofinansowanie zadania realizowanego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej dla prawobrzeżnej części Raby Wyżnej wraz z łącznikiem kanalizacji pomiędzy lewobrzeżną Rabą, a prawobrzeżną Rabą w dolnej części Raby Wyżnej

11.08.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – spotkanie z mieszkańcami Sieniawy, które zakończyło się podpisaniem porozumienia w sprawie regulacji stanu prawnego drogi w Sieniawie „Do Kudłoska”

11.08.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – spotkanie z przedstawicielami PKP w sprawie realizacji inwestycji na przejeździe kolejowym zlokalizowanym w Sieniawie przy drodze „Do Kudłoska”

12.08.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – podpisanie aktu notarialnego w sprawie regulacji stanu prawnego drogi w Rabie Wyżnej na roli „Jaskówka”

17.08.2020 – spotkanie z dyrektorem PKP, które odbyło się w Urzędzie Gminy w Rabie Wyżnej

25 i 26.08.2020 – Nowy Targ – podpisanie aktów notarialnych w sprawie regulacji stanu prawnego dróg w Rabie Wyżnej

27.08.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – spotkanie z mieszkańcem Sieniawy w sprawie regulacji stanu prawnego drogi „Do Kudłoska” w Sieniawie

30.08.2020 – Skawa – obchody 100-lecia przybycia Salezjanów do miejscowości Skawa

05.09.2020 – uroczyste odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej w Norymberdze z udziałem przedstawicieli Gminy Raba Wyżna

09.09.2020 – Raba Wyżna - wizja lokalna odnośnie przedstawionych propozycji kolejarzy dotyczących likwidacji przejazdów kolejowych na terenie miejscowości Raba Wyżna

10.09.2020 – Sieniawa – wizja w terenie zorganizowana przez przedstawicieli PKP poświęcona zmianie kategorii przejazdów kolejowych na terenie miejscowości Sieniawa

23.09.2020 – Nowy Targ – podpisanie aktu notarialnego w sprawie zakupu terenu w miejscowości Bukowina-Osiedle.

We wrześniu odbyły się zebrania sołectwie.

26.09.2020 – Podsarnie – uroczyste otwarcie i poświęcenie szlaku turystycznego oraz odsłonięcie pomnika upamiętniającego 100-lecie przyłączenia wsi orawskich do Polski

26.09.2020 – Raba Wyżna – Góralska Majówka z okazji 100. rocznicy

urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II

28.09.2020 – Starostwo Powiatowe w Nowym Targu – spotkanie dotyczące rozwiązania problemów komunikacyjnych w rejonie mostu w Pyzówce i możliwości budowy drogi alternatywnej

07.10.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – posiedzenie komisji mającej na celu zaopiniowanie pod względem formalnym i merytorycznym wniosków o przyznanie nagrody wójta dla nauczycieli za rok szkolny 2019/2020

12.10.2020 – Forum Wójtów i Burmistrzów, które odbyło się w formie on-line

12.10.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – spotkanie z przedstawicielami PKP, radnymi gminy Raba Wyżna, w sprawie realizacji inwestycji kolejowych na terenie gminy Raba Wyżna

15.10.2020 – Nowy Targ – podpisanie aktu notarialnego w sprawie ustanowienia służebności terenu pod parking w Rokicinach Podhalańskich

16.10.2020 - wideokonferencja Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z udziałem Starosty, Wójtów i Burmistrzów, której tematem było omówienie aktualnej sytuacji epidemicznej na terenie powiatu

23.10.2020 – otwarcie ofert z naboru kandydatów na wolne stanowisko urzędnicze młodszy referent ds. obsługi finansowo-kasowej i księgowości

30.10.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – rozmowa kwalifikacyjna w ramach naboru na stanowisko młodszy referent ds. obsługi finansowo-kasowej i księgowości

04.11.2020 – Urząd Gminy Raba Wyżna – spotkanie z prezesem Zakładów Wodociągów i Kanalizacji w Rabce-Zdrój w sprawie uruchomienia wodociągu w Skawie (rejon Zaborni)

05.11.2020 – Bielanka – przekazanie członkom Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielance średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego, którego zakup został współfinansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości

09.11.2020 – Forum Wójtów i Burmistrzów, które odbyło się w formie on-line

10.11.2020 – Raba Wyżna – symboliczne obchody Święta Niepodległości

18.11.2020 – Rokiciny Podhalańskie – uroczystości pogrzebowe księdza Antoniego Syca - proboszcza parafii w Rokicinach Podhalańskich

23.11.2020 – Urząd Gminy w Rabie Wyżnej – spotkanie z mieszkańcem Sieniawy w sprawie regulacji stanu prawnego drogi na roli Kotarbowska w Sieniawie.

Biurowo Rady Gminy Raba Wyżna

WYDARZENIA

Fot. arch. Zespołu Parkowo-Dworskiego w Sieniawie

W marcu, tuż po wybuchu pandemii, z inicjatywą wsparcia dla ośrodków najbardziej narażonych na zakażenie koronawirusem wyszło Stowarzyszenie Ochrony Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Sieniawie, które zorganizowało akcję szycia maseczek.

W bibliotekach w Rabie Wyżnej i w Sieniawie 6 lutego odbyły się spotkania autorskie z poetką Katarzyną Georgiou, połączone z warsztatami literacko-manualnymi. Wzięły w nich udział dzieci z przedszkoli, z którymi rozmawiano o tym, jak rodzi się książka i jak powstają np. wynalazki. Przedszkolaki musiały także uwolnić wyobraźnię i stworzyć coś z kawałków drewna i skrawków tkaniny rozłożonych na stołach w bibliotekach. Niezwykłe konstrukcje, wykonane przez najmłodszych, zostały omówione, opisane, nazwane, a na dodatek opieczetowane. Do czterech prac poetka ułożyła wiersze – można je przeczytać na stronie internetowej biblioteki.

AnPi

Akcja szycia maseczek

Papieskie urodziny w Rabie Wyżnej

Mieszkańcy naszej gminy świętowali 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II. Główne uroczystości odbyły się w Rabie Wyżnej, ale wydarzenie to obchodzono także w Sieniawie. Obchody tej wyjątkowej rocznicy, z uwagi na pandemię, sprowadziły się do symbolicznej i skromnej ceremonii.

W niedzielę, 18 maja po uroczystej mszy świętej delegacja mieszkańców gminy Raba Wyżna na czele z wójtem Andrzejem Dziwiszem i proboszczem rabiąńskiej parafii ks. Dariuszem Ostrowskim złożyła kwiaty pod pomnikiem Jana Pawła II przy budynku dawnego gimnazjum w Rabie Wyżnej. Uroczystościom towarzyszyły wspomnienia postaci papieża Polaka oraz modlitwa, prowadzone przez Elżbietę Smółkę. Niedzielne spotkanie zwieńczono odśpiewaniem ulubionej przez polskiego papieża pieśni „Barki”. W poniedziałek wspólne muzyczno-modlitewne spotkanie przy pomniku zorganizowali przedstawiciele zespołu Mała Armia Janosika oraz Akcji Katolickiej.

Spotkanie przy dworze

Założone przez opiekunów Zespołu Parkowo-Dworskiego w Sieniawie Stowarzyszenie Ochrony Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego zorganizowało z tej okazji skromną uroczystość. Spotkanie rozpoczął modlitwą i wspólnym odśpiewaniem „Barki” proboszcz sieniawskiej parafii ks. Andrzej Jeleń. Przy zachowaniu dystansu społecznego i wszelkich zasad bezpieczeństwa zalecanych przez sanepid, obecni przy dworze mieszkańcy, w tym członkinie Koła Gospodyń Wiejskich śpiewali pieśni maryjne. Słuchano także utworów sakralnych, specjalnie na tę okazję nagranych przez chór Dominanta ze Staszkówki koło Gorlic pod dyrygenturą Pana Piotra Burkota.

Anna Piaskowy

Fot. Robert Łojka

Fot. Robert Łojka

Fot. arch. Zespołu Parkowo-Dworskiego w Sieniawie

Konkurs dedykowany papieżowi

Z okazji jubileuszu 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa im. Marii i Lecha Kaczyńskich w Podsarniu wraz z parafią pw. św. Jana Pawła II w Podsarniu-Harkabuzie zorganizowała Powiatowy Konkurs Twórczości Poetyckiej.

Patronat honorowy nad konkursem objęli: poseł na Sejm RP Edward Siarka, starosta powiatu nowotarskiego Krzysztof Faber, wójt gminy Raba Wyżna Andrzej Dziwisz, Bank Spółdzielczy w Rabie Wyżnej, Gminny Ośrodek Kultury w Rabie Wyżnej i Biuro Podróży „Beskidy Travel” Jacek Sarniak.

Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu oraz rozdanie nagród nastąpiło w dniu obchodów XX Dnia Papieskiego „Totus Tuus”, tj. 11 października 2020 roku w kościele parafialnym pw. św. Jana Pawła II w Podsarniu.

Miłośnicy poezji, zainspirowani osobowością, nauczaniem oraz świadectwem życia papieża Polaka, nadesłali różnorodne teksty poetyckie. Komisja konkursowa w składzie: ks. Leszek Uroda, Katarzyna Kowalczyk oraz Justyna Mazurkiewicz zwróciła uwagę, iż wszystkie utwory pokazały, że wciąż bliskie jest dziedzictwo intelektualne i duchowe św. Jana Pawła II – tak starszemu, jak i młodszemu pokoleniu. Wiersze wyrażały bowiem głębokie refleksje oraz przeżycia pełne wiary, oddania, a także podziwu dla osoby Ojca Świętego.

Organizatorzy konkursu serdecznie dziękują wszystkim uczestnikom za podzielenie się swoją twórczością poetycką i uczczenie pamięci papieża Polaka – człowieka wielkiego sercem, intelektem i duchem. Wybrane wiersze zostaną opublikowane w jubileuszowym tomiku poezji wydanym z okazji setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II.

Po przeczytaniu i przeanalizowaniu nadesłanych utworów jury postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia.

Gratulujemy nagrodzonym, życzymy wszystkim nieustającej weny poetyckiej oraz wielu sukcesów literackich.

Organizatorzy konkursu

KATEGORIA LITERACKA

Uczniowie klas IV-VI

- I MIEJSCE Julia Małyś – SP Piekelnik
- II MIEJSCE Roksana Bochaczyk – SP nr 1 Lipnica Mała
- II MIEJSCE Jakub Jędraszczak – SP Podsarnie
- III MIEJSCE Wiktoria Komperda – SP nr 2 Stare Bystre
- WYRÓŻNIENIE Barbara Zborek – SP Jabłonka, Zuzanna Zając – SP Raba Wyżna, Nikola Kula – SP Stare Bystre, Martyna Obrochta – SP Stare Bystre, Daniel Obrochta – SP Stare Bystre, Kamil Lenart – SP Podsarnie, Oliwia Serwan – SP Bielanka, Natalia Madziar – SP nr 1 Lipnica Mała, Dawid Czubar – SP Piekelnik

Uczniowie klas VII-VIII

- I MIEJSCE Amadeusz Pastwa – SP nr 11 Nowy Targ
- II MIEJSCE Kamila Serwan – SP nr 11 Nowy Targ
- III MIEJSCE Anna Gołdyn – SP nr 11 Nowy Targ
- WYRÓŻNIENIE Magdalena Kopeć – SP Harkłowa, Weronika Majchrzak – SP Rokiciny Podhalańskie, Martyna Kapuściak – SP Podsarnie, Zuzanna Śmiech – SP Podsarnie, Karolina Warciak – SP Podsarnie, Kinga Stec – SP nr 1 Lipnica Mała, Aleksandra Żelazko – SP nr 11 Nowy Targ, Zuzanna Potaczek – SP nr 11 Nowy Targ

Dorośli do 20-tu lat

- WYRÓŻNIENIE Anna Wontorczyk – Lipnica Mała

Dorośli powyżej 20-tu lat

- I MIEJSCE Ewelina Jędraszczak - Podsarnie
- I MIEJSCE Zbigniew Tłałka - Jabłonka
- II MIEJSCE Małgorzata Bucior – Nowy Targ
- III MIEJSCE Danuta Sidzinka - Podsarnie
- III MIEJSCE Robert Piszcz – Nowy Targ
- WYRÓŻNIENIE Krzysztof Kokot – Nowy Targ

KATEGORIA GWAROWA

Uczniowie klas IV-VI

- I MIEJSCE Gabriela Kidoń – SP nr 2 Lipnica Wielka
- II MIEJSCE Bartłomiej Bandyk – SP nr 1 Lipnica Mała

Uczniowie klas VII-VIII

- I MIEJSCE Dominika Gwiżdż - SP nr 1 Lipnica Mała
- II MIEJSCE Alicja Mierzwa – SP Piekelnik

Dorośli powyżej 20-tu lat

- I MIEJSCE Romana Maćkowiak-Stasik – Lipnica Mała
- II MIEJSCE Ewelina Bochaczyk – Lipnica Mała
- III MIEJSCE Józefa Kierpiec - Harkabuz

Fot. arch. Doroty Hudomięć

Nocne granie bez kibicowania

Również tego lata, w nocy z 27 na 28 czerwca na Orliku w Raby Wyżnej odbył się turniej siatkarski „Nocne granie na tartanie”. Była to już trzecia edycja corocznego towarzyskiego spotkania sportowego, zorganizowana tym razem, z uwagi na pandemię, bez udziału publiczności.

W zawodach wzięło udział 5 drużyn z terenu Podhala i okolic oraz z Krakowa. Rozgrywki trwały od zachodu do wschodu słońca. Zawodnicy pierwszy mecz rozpoczęli o godzinie 20:30, a ostatni rozegrali o 6:00 nad ranem. Zawziętej rywalizacji towarzyszył sportowy duch i miła atmosfera. Na zakończenie turnieju zwycięskie drużyny oraz indywidualni zawodnicy zostali wyróżnieni nagrodami, a klasyfikacja końcowa ułożyła się następująco:

1. TNT PWN Jordanów
2. Raba Wyżna
3. Gramy Na Dwa Kraków
4. Drobnicy Czarny Dunajec
5. Czarni Czarny Dunajec

Warto dodać, że inicjatorem turnieju byli Dorota Hudomięć i Jarosław Mitoraj wraz z amatorską grupą siatkarską z Raby Wyżnej. Przedsięwzięcie to, poza rozwijaniem zdrowej rywalizacji sportowej, integruje fanów siatkówki.

Oprac. AnPi

Wciąż odkrywają najpiękniejsze zakątki Polski

W tym roku sytuacja epidemiczna w kraju pokrzyżowała plany koła seniorów z Raby Wyżnej, powodując, że najstarsi mieszkańcy gminy odbyli tylko jedną wycieczkę krajoznawczą. 21 lipca 50-osobowa grupa seniorów zagościła w Tarnowie i była jedyną grupą turystyczną na tym terenie.

W drodze grupa zwiedziła kościół zabytkowy z okresu baroku w Szalowej, a także wystawę zabytkowych pojazdów konnych z XVIII wieku w Tarnowie. Z kolei po przerwie obiadowej seniorzy spotkali się z przewodnikiem, by zwiedzić najważniejsze zabytki w mieście. Zobaczyli Bazylikę Katedralną Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, Muzeum Diecezjalne,

Fot. arch. Koła Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Raby Wyżnej

które jest najstarszym diecezjalnym muzeum w Polsce oraz dotarli na miejsce kaźni tarnowskich Żydów w lesie Buczyna w Zbylitowskiej Górze. Seniorzy obejrzeli także Park Strzelecki w Tarnowie, gdzie znajduje się Mauzoleum generała Józefa Bema.

Zaplanowana wycieczka do Szalowej i Tarnowa miała poszerzyć wiadomości o zabytkach sakralnych i świeckich, zintegrować seniorów oraz pokazać, jak w sposób pożyteczny

spędzać wolny czas. Seniorzy mieli okazję promować gminę Raba Wyżna, gdyż przewodnikom po obiektach wręczali materiały promocyjne przygotowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Rabie Wyżnej.

Wyjazd był dofinansowany ze środków gminy Raba Wyżna w ramach realizacji zadania z pożytku publicznego..

AnPi

Fot. arch. Szkoły Podstawowej w Podsarniu

Polska mistrzyni dyktand z Podsarnia

Ewelina Jędraszczak, mieszkanka Podsarnia, wzięła udział w pierwszej edycji ogólnopolskiego konkursu „Mistrz Dyktand” organizowanego przez portal dyktanda.pl. Opracowała i napisała sto dyktand o różnorodnej tematyce i stopniu trudności. W tej rywalizacji uzyskała najwyższą ocenę i została polską mistrzynią dyktand.

Laureatka otrzymała dyplom za zajęcie I miejsca w ogólnopolskim konkursie „Mistrz Dyktand” w kategorii „dorośli” i nagrody rzeczowe. Warto dodać, że ortograficzna rywalizacja cieszyła się ogromną popularnością, bo przez pierwszych sześć dni trwania konkursu wzięło w nim udział ponad 7000 uczestników.

Do Eweliny Jędraszczak popłynęły gratulacje pomysłowości i determinacji. Jej postawa jest dowodem na to, że „chcieć, to móc”. Z pewnością nauczyciele chętnie skorzystają z tekstów dyktand przez nią opracowanych.

Wybrane dyktando:

Wypatrzył raz żuk na bielskim straganie rząd rzeczy potrzebnych mu na śniadanie.

Rzodkiewka, rzepa i świeża rzeżucha - będzie z tych warzyw najlepsza zupa.

Bardzo pożywna, rozgrzewająca, a swoim kolorem urzekająca.

Teraz z kolei już nadszedł czas, by się rozejrzeć za czymś na raz.

Żeby się w buzi gładko zmieściło i żeby się żuło niezwykle miło.

Bez żył i tłuszczu, bez żadnych spulchniaczy, gdyż od tej chemii mu wzrok majaczy.

Wybór więc padł na jarmuż smażony, z dodatkiem chrzanu, lekko zważony.

Co podać do tego? - myśli nasz żuczek, że ciecierzycy nie lubi wnuczek.

Żona znów mówi, że ją uwielbia. Urzekła ją bowiem jej lekkość i głębia.

Jemu natomiast ona już zbrzydła. Ciecierzycy - rzecz jasna, nie żona - obrzydła.

I głowa już rozbolała żuka.

Dobrze, że w domu apetyt ma córka.

Ona mogłaby bakłazanem częstować się już nad samym ranem.

Z deserem też nieczęsto wybrzydza, jedyne czego nie lubi, to rydza.

Zatem właśnie na podwieczorek dostanie porzeczek na dobry humor.

A do popicia sok brzoskwinowy i cały posiłek ma już gotowy.

Do domu więc pędzi żuczek rozgrzany, torbami ciężkimi obładowany.

A gdy już prawie dotarł zdyszany, to drzwi mu otworzył zięć ukochany i mówi radosny, bez aranżacji, że obiad jedzą dziś w restauracji.

Ewelina jest mamą dwójki dzieci, które uczęszczają do Szkoły Podstawowej im. Marii i Lecha Kaczyńskich w Podsarniu. Pisanie wierszy o różnorodnej tematyce sprawia jej dużą przyjemność.

Art. nadesłany ze Szkoły Podstawowej w Podsarniu

żeczki GOT, wpisy do ksiąg parafialnych i tym podobne dokumenty".

Takim szlakiem jest droga graniczna między Spytkowicami a Podsarniem i Harkabuzem, na której odbyły się uroczystości. Na szlaku tym ks. Karol Wojtyła po raz pierwszy był wraz ze studentami 16 września 1953 roku, kiedy wędrowali wspólnie z Suchej Beskidzkiej przez Babią Górę, aż do Krynicy. Dokładną informację możemy znaleźć w zapisach książeczki GOT Teresy Heydel.

W późniejszym czasie, już jako arcybiskup krakowski i kardynał, spacerował często tym szlakiem wraz ze swoim kapłanem ks. Stanisławem Dziwiszem. Jak wspomina obecny ks. kardynał Stanisław Dziwisz: „kierowca przywoził nas na parking (przełęcz Spytkowicka), a my szliśmy szlakiem do Harkabuza, gdzie na górze nas odbierał”.

Szlak ten jest także historyczną granicą pomiędzy Orawą należącą kiedyś do Górnych Węgier a Galicją w Monarchii

Austro-Węgierskiej. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 roku mieszkańcy Orawy opowiedzieli się za przyłączeniem jej do nowo powstałego niepodległego państwa polskiego. W wyniku różnych historycznych decyzji i zawieruch politycznych teren ten stał się spornym pomiędzy Polską, a Czechosłowacją. Na tych terenach przewidziany był plebiscyt, w którym mieszkańcy mieli opowiedzieć się, do którego państwa chcą należeć. Jednak na mocy umowy zainteresowanych państw z dnia 28 lipca 1920 roku tylko teren Górnej Orawy przypadł Polsce. I właśnie w 100. rocznicę przyłączenia wsi Orawskich do Polski został poświęcony i odsłonięty pamiątkowy obelisk na wspomnianej granicy i szlaku papieskim. Pomysłodawcą budowy pomnika jest pochodzący z Orawy poseł na Sejm RP Edward Siarka, a fundatorem Róża i Stanisław Majchrowiczowie.

Art. nadesłany ze Szkoły Podstawowej w Podsarniu

Fot. arch. Adam Sawiny

Uroczyste odsłonięcie tablicy w Norymberdze

5 września na cmentarzu Südfriedhof w Norymberdze miało miejsce uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej polskich robotników przymusowych oraz żołnierzy spoczywających w zbiorowej mogile. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele gminy Raba Wyżna.

Wśród 95 nazwisk figurujących na tablicy w centralnej kwaterze cmentarza widnieje nazwisko śp. Jana Rapacza, urodzonego w Rabie Wyżnej, syna Józefa, gajowego lasów dworskich Jamne nad rolą „Role”. Dlatego też, w uroczystości odsłonięcia i poświęcenia tablicy pamiątkowej uczestniczy-

ła delegacja gminy Raba Wyżna, która przybyła na zaproszenie Towarzystwa Niemiecko-Polskiego we Frankonii w składzie: Robert Migiel – sekretarz gminy, Adam Sawina – radny i Andrzej Pak. Na miejsce przybyli także członkowie rodziny śp. Jana Rapacza, syn Stefan z wnuczką.

Podczas uroczystości modlitwę prowadził i pamiątkową tablicę poświęcił ks. Stanisław Stenka – duszpasterz miejscowej parafii, pełniący wcześniej przez 15 lat posługę kapłańską w parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Mszanie Górnej.

Ponadto w wydarzeniu wzięli udział: mieszkańcy Norymbergi, radni miasta Norymbergi, Marcin Król – konsul

Rzeczypospolitej Polskiej w Monachium, Brehmie – poseł Parlamentu Federalnego, Froben Dietrich Schulz – przewodniczący Towarzystwa Niemiecko-Polskiego we Frankonii, Ewa Keller-Wielopolski – wiceprzewodnicząca Towarzystwa Niemiecko-Polskiego we Frankonii, z której inicjatywy nawiązano kontakt z rodziną Jana Rapacza (ojca i dziadka), dla której miejsce spoczynku żołnierza było dotychczas nieznanne, Marek Schejka – inicjator projektu, który ponad dwa lata wyszukiwał i weryfikował dane o dotychczas bezmiej-

nie pochowanych 95 polskich ofiarach II wojny światowej. Zwieńczeniem jego starań jest sporządzenie brązowej tablicy zawierającej nazwiska spoczywających tu osób.

Godny podkreślenia jest fakt, że wszyscy oficjalnie zabierający głos, w pierwszych słowach serdecznie witali delegację z Polski, dziękowali za przybycie i nadanie uroczystości wysokiej rangi.

Źródło: serwis internetowy gminy Raba Wyżna (www.rabawyzna.pl)

Fot. Grzegorz Łyko

Największa w Polsce

góralaska majówka odśpiewana w Rabie Wyżnej

lykografia.pl

We wrześniu na profil facebookowy Małej Armii Janosika wrzuciliśmy informację „Do trzech razy sztuka”, mając nadzieję, że tym razem, mimo panującej pandemii, długo planowana „Największa Góralaska Majówka w Polsce” dojdzie do skutku. I udało się – 22 września, po odwołaniu terminu majowego, a potem sierpniowego – kapela góralaska Mała Armia Janosika zagrała na scenie ustawionej na rabińskich błoniach w hołdzie Janowi Pawłowi II w 100. rocznicę Jego urodzin.

Głównym organizatorem góralaskiej majówki było Stowarzyszenie Mała Armia Janosika z Raby Wyżnej pod przewodnictwem jego pomysłodawcy Damiana Pałasza. Przedsięwzięcie, które – jak mówi pomysłodawca – zostanie w pamięci i zaowocuje podobnymi spotkaniami w kolejnych latach, zrealizowano dzięki środkom z Budżetu Obywatelskiego Województwa Małopolskiego.

Ideą wydarzenia było zapoczątkowanie tradycji corocznych spotkań majowych w Rabie Wyżnej dla uczczenia postaci Jana Pawła II i w nawiązaniu do Jego pontyfikatu. „Pragniemy co roku wspominać papieża Polaka, ukazywać pokoleniom jego wielkość, miłość także do „Tej Ziemi”, o której zawsze pamiętał. Zgodnie z tym, co wspomina, prowadzący tegoroczną majówkę Paweł Wojdyła: „Pamiętam słowa Ojca Świętego Jana Pawła II – kiedy w 2004 roku pojechaliliśmy do Watykanu, tam na spotkaniu z uczniami gimnazjum z Raby Wyżnej Ojciec Święty powiedział, że Raba Wyżna stale znajduje się w Watykanie – to była prawda, zawsze byliśmy bliscy sercu Jana Pawła II”.

Gościem honorowym wydarzenia był pochodzący z Raby Wyżnej ks. kardynał Stanisław Dziwisz, emerytowany metropolita krakowski, który przez cały pontyfikat, jako osobisty sekretarz, wiernie służył Ojcu Świętemu. Kardynał, który nazywany był na co dzień przez papieża księdzem Stasiem,

chętnie wspominał Jana Pawła II podczas majówki. Ze wzruszeniem opowiadał, jak przelatywał helikopterem nad Rabą Wyżną wraz Ojcem Świętym, który bardzo pragnął zobaczyć rabiąską ziemię i pobłogosławić ją oraz jej mieszkańców.

Majówkę rozpoczęto od nabożeństwa majowego. Litanię Loretańską poprowadziła delegacja Małej Armii Janosika, która w góralskim stylu zagrała i zaśpiewała majówkę, którą następnie ksiądz kardynał zakończył modlitwą.

Następnie odbył się dedykowany Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II koncert - muzyczna podróż, w której nie zabrakło wspomnień i wielkiego głosu Jana Pawła II. Koncert Małej Armii Janosika był jak dziękczynienie dla Niego, za to, że był i że nadal jest w naszych sercach, towarzysząc w trudach codzienności. Mała Armia Janosika pod przewodnictwem Damiana Pałasza wykonała 18 utworów. Repertuar papieski był przeplatany słowami Jana Pawła II, deklamowanymi przez członków zespołu. Zabrzmiwały między innymi: „Barka”, „Krywań”, „Nie zastąpi Ciebie nikt”, „Dni których nie znamy”,

„Zaczynij od Bacha” czy „Modłę się o Miłość” i wiele innych.

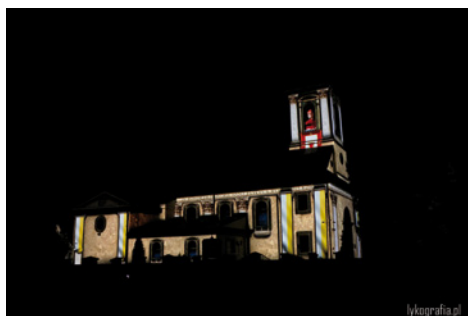
Kolejną częścią sobotniej majówki była animacja pontyfikatów Jana Pawła II na elewacji budynku kościoła. Zdjęcia zawarte w animacji pochodziły ze zbiorów Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach, z archiwum Kurii Archidiecezji Krakowskiej oraz archiwum Telewizji Polskiej.

Na zakończenie wszyscy pomodlili się Apelem Jasnogórskim w intencji Ojca Świętego Jana Pawła II. Apel został odśpiewany przez połączone chóry Watra z Raby Wyżnej, Gorce z Nowego Targu oraz Wierchy z Zakopanego pod batutą Marii Możdzeń-Wójcik. Następnie ks. kardynał Dziwisz podziękował wszystkim za obecność, udzielając pasterskiego błogosławieństwa. Na zakończenie raz jeszcze zaśpiewano tę szczególną, bliską sercu Jana Pawła II – „Barkę” i rozpalono watrę. Żywimy nadzieję, że za rok znów będziemy mogli przeżyć te piękne chwile grając w Rabie Wyżnej w hołdzie Wielkiemu Janowi Pawłowi II.

Honorowe patronaty nad wydarzeniem objęli: kardynał Stanisław Dziwisz, marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski, Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach pod kierownictwem księdza dyrektora Łukasza Piórkowskiego.

Zadanie zostało sfinansowane z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach IV edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Małopolskiego.

Stowarzyszenie Mała Armia Janosika w Rabie Wyżnej
Organizator „Największej w Polsce góralskiej Majówki”

Fot. Robert Łajka

Obchody Święta Niepodległości

Pandemia koronawirusa sprawiła, że tegoroczne obchody Święta Niepodległości w gminie Raba Wyżna były skromne.

Pod znajdującym się obok rabińskiego kościoła pomnikiem upamiętniającym 100. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę kwiaty złożyła reprezentacja władz gminy w składzie: zastępca wójta Rafał Grygorowicz, przewodniczący Rady Gminy Robert Wodziak i radny Paweł Wojdyła.

AnPi

Fot. Robert Miśkowiec

Pożegnaliśmy Edwarda Antolaka

W październiku pożegnaliśmy Edwarda Antolaka z Rokicin Podhalańskich, człowieka niezwykle zasłużonego dla rodzinnej miejscowości i całej gminy Raba Wyżna. W swoim długim życiu pełnił wiele funkcji: radnego Gminnej Rady Narodowej (1973-1984), radnego Rady Gminy Raba Wyżna w I kadencji (1990-1994) i przewodniczącego Rady Gminy Raba Wyżna. Był współzałożycielem Ochotniczej Straży Pożarnej w Rokicinach Podhalańskich oraz Honorowym Prezesem Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Rabie Wyżnej. Za zasługi na rzecz ochotniczej straży został odznaczony najwyższymi odznaczeniami związkowymi m. in.: Złotym Znakiem Związku OSP. Rok temu wręczono mu Odznaką Honorową „Zasłużony dla pożarnictwa ziemi nowotarskiej”.

„Od początku związany ze strażą, pozostał z nią związany do ostatnich chwil życia. Interesował się jej działalnością i kondycją. W ostatnich latach jako Prezes Honorowy pojawiał na różnych uroczystościach, ogniskach, zebraniach braci strażaków - często dzielił się wtedy swoimi wspomnieniami i ciekawostkami związanymi z historią nie tylko straży, ale i miejscowości, regionu, czy nawet swojego życia jako żołnierza, lekarza i strażaka. Lubił snuć opowieści na temat straży i życia druhów strażaków. Będzie nam Ciebie brakowało, spoczywaj w pokoju” - pożegnali go strażacy z Rokicin Podhalańskich.

Zawodowo był wieloletnim szefem bloku operacyjnego Szpitala Miejskiego w Rabce-Zdroju oraz pracownikiem pogotowia ratunkowego. "Wspaniały, ciepły i zycziwy człowiek, który nie odmawiał pomocy, a praca dla innych była jego powołaniem. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci" - napisali w nocy kondolencyjnej pracownicy Szpitala Miejskiego w Rabce-Zdroju.

Urodził się w 1925 roku w Rokicinach Podhalańskich, jako syn Stanisława i Józefy z Oczkowskich. Po wojnie za współpracę z oddziałem Armii Krajowej „Groźnego”, podlegającego Józefowi Kurasiowi „Ogniewi”, był sądzony w Nowym Targu. Po wojsku zaczął pracę w służbie zdrowia. Pracował

w pogotowiu, potem jako dyplomowany felczer, był kierownikiem stacji sanepidu w Suchej Beskidzkiej, zajmował się chorobami zakaźnymi. Następnie wyjechał do USA, skąd wrócił w 1967 i zaczął pracę w rabczańskim szpitalu, w którym spędził większość życia. Pracę zawodową skończył w wieku 85 lat. Był społecznikiem. Działał w samorządzie, pomagał zorganizować w Rokicinach Podhalańskich straż pożarną, zasłużył się przy budowie kościoła i remizy OSP, przy gazyfikacji i telefonizacji wsi. Był inicjatorem upamiętnienia pomnikiem 21. pomordowanych przez hitlerowców mieszkańców Rokicin Podhalańskich. Na emeryturze zaczął pisać dzieje Rokicin Podhalańskich.

Został pochowany 14 października na cmentarzu w rodzinnej miejscowości. Miał 95 lat.

Odszedł ksiądz proboszcz

W wieku 69 lat zmarł ksiądz Antoni Syc, wieloletni proboszcz parafii Miłosierdzia Bożego w Rokicinach Podhalańskich. Był pierwszym i jak dotąd jedynym proboszczem parafii ustanowionej w 1989 roku parafii i niemal od zera zorganizował jej działalność. Wziął na swoje barki ciężar budowy kościoła w Rokicinach Podhalańskich. Z pomocą parafian i wielu ludzi dobrej woli, budowę udało się zakończyć w 1996 roku, kiedy to świątynia została uroczystie konsekrowana przez kardynała Franciszka Macharskiego w asyście 100 kapłanów i dobrodzieja ks. prałata Stanisława Dziwisza. Został pochowany 17 listopada na miejscowym cmentarzu.

Zmarł radny Edward Sobczak

10 października w wieku 67 lat zmarł Edward Sobczak ze Skawy. Był radnym Rady Gminy Raba Wyżna w kadencji 2018 - 2023. Msza św. pogrzebowa została odprawiona 24 października w kościele parafialnym w Skawie, po której zmarły został odprowadzony na miejsce wiecznego spoczynku. Rodzinie bliskim zmarłego wyraził głębokiego współczucia i żalu składają: Wójt Gminy Raba Wyżna oraz pracownicy Urzędu Gminy w Rabie Wyżnej, Przewodniczący Rady Gminy Raba Wyżna, Radni Rady Gminy Raba Wyżna, Sołtysi Gminy Raba Wyżna.

Zdjęcie: www.rokicinyparafia.pl

Z głębokim żalem informujemy
o nagłej śmierci naszego kolegi

Piotra Tepra

pracownika Urzędu Gminy w Rabe Wyżnej
oraz
byłego Radnego Gminy Raba Wyżna
VI i VII kadencji (w latach 2010-2018),
a także
Członka Zarządu, a zarazem Gospodarza
Ochotniczej Straży Pożarnej w Rabe Wyżnej

Wyrazy szczerego żalu i współczucia Rodzinie oraz Bliskim

składają:

Wójt Gminy Raba Wyżna
wraz z pracownikami
Urzędu Gminy w Rabe Wyżnej

Przewodniczący
Rady Gminy Raba Wyżna
Radni Gminy Raba Wyżna
Sołtysi Gminy Raba Wyżna

Odszedłeś
tak nagle,
że ani uwierzyć, ani się pogodzić...

Z głębokim żalem i smutkiem żegnamy

Piotra Tepra

Człowieka, który służył także rabińskiej kulturze.
Dziękujemy Ci Piotrze za każdą pomoc przy
przedsięwzięciach organizowanych przez nasz ośrodek.
Byłeś niezawodny i na każdą prośbę odpowiadałeś „Nie ma sprawy”.
Byłeś człowiekiem, dla którego nie istniała sytuacja bez wyjścia.

Pamiętać będziemy nie tylko Twój profesjonalizm,
ale również niezwykle uśmiech i otwartość
na drugiego człowieka.

Łączymy się w bólu
z Rodziną, Bliskimi i Przyjaciółmi

Dyrektor i Pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Rabe Wyżnej

Świętej Pamięci Piotr Teper

Wzorowy strażak, działacz społeczny, radny.
W szeregi zastępu drużów Ochotniczej Straży Pożarnej
wstąpił w 1997 roku. Przez wszystkie lata aktywnie uczestniczył
w życiu naszej jednostki. Zawsze obecny przy akcjach
ratowniczo-gaśniczych, przy których pełnił funkcję kierowcy
wozów bojowych. Obowiązkowo uczestniczył w organizowanych
szkoleniach, służąc zawsze dobrą radą. Przez wiele lat pełnił
funkcję członka Komisji Rewizyjnej
oraz Zarządu OSP Raba Wyżna.
Wzorowo wypełniał zadania Gospodarza Remizy OSP.

Znany był z tego, że nigdy nie odmawiał pomocy bliźniemu
Odszedłeś na wieczną służbę,
będzie nam Ciebie Piotru brakować.
Spoczywaj w pokoju.

Drużny i Druhowie OSP Raba Wyżna

Zdalne nauczanie

Gmina Raba Wyżna skorzystała z ogólnopolskich programów Ministerstwa Cyfryzacji - „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła Plus” - finansowanych ze środków Unii Europejskiej, których celem jest wyrównywanie szans w dostępie do zdalnej edukacji. Umożliwiło to doposażenie wszystkich szkół z terenu gminy.

Sprzęt IT, który trafił do szkół, został przekazany uczniom, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb uczniów z rodzin wielodzietnych oraz nauczycielom.

W ramach dwóch edycji programu gmina pozyskała środki w łącznej kwocie 185 000,00 zł pozwalające na zakup

łącznie 81 laptopów wykorzystywanych podczas zdalnego nauczania ze względu na stan epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Programy „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła Plus” są finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś I Powszechny dostęp do szybkiego Internetu Działanie 1.1 Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

Oprac. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół Gminy Raba Wyżna

Na zdjęciu: Przedszkole Gminne w Rabie Wyżnej

Wsparcie dla przedszkoli

Gmina Raba Wyżna od 1 lutego 2020 roku realizuje projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. „Do przedszkola chodź i Ty” mający na celu wzmocnienie jakości edukacji przedszkolnej w gminie Raba Wyżna poprzez utworzenie 25 nowych miejsc edukacji przedszkolnej, wzmocnienie wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz organizację zajęć wyrównujących szanse i kompetencje kluczowe dzieci z przedszkoli w Rokicinach Podhalańskich, Skawie i Rabie Wyżnej. Dodatkowo organizowane są szkolenia dla nauczycieli przedszkoli. Wszystkie działania przewidziano do 31 sierpnia 2021 roku.

W trzech jednostkach oświatowych tj. Przedszkolu Gminnym w Rabie Wyżnej, Przedszkolu Gminnym w Skawie oraz w Gminnym Przedszkolu w Rokicinach Podhalańskich dzieci korzystają z dodatkowych bezpłatnych zajęć logopedycznych, zajęć stymulujących rozwój psychomotoryczny,

a także terapii pedagogicznej oraz mogą uczestniczyć w zajęciach z programowania i kodowania, zajęciach plastycznych oraz matematyczno-przyrodniczych.

W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć z dziećmi, w tym między innymi: trzy monitory interaktywne 75 calowe, trzy dywany interaktywne, roboty interaktywne do programowania, gry planszowe, tablice sensoryczne, przewlekani i książki.

Dodatkowo doposażono palce zabaw w przedszkolach gminnych w Rabie Wyżnej, Skawie i Rokicinach Podhalańskich w wielofunkcyjne zestawy zabawowe z bezpieczną nawierzchnią oraz ścianki wspinaczkowe dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, które w bezpieczny i przyjemny sposób mogą korzystać z placu zabaw.

W ramach projektu prowadzone są również szkolenia kadry pedagogicznej prowadzącej zajęcia dodatkowe z dziećmi. Zaangażowanie nauczycieli poszczególnych przedszkoli w realizację działań projektowych sprawia, iż cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem ze strony dzieci.

Projekty są realizowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 10.1 Rozwój kształcenia ogólnego, poddziałania 10.1.2 Wychowanie przedszkolne- SPR.

Umowa o dofinansowanie przedmiotowego projektu została podpisana 13 grudnia 2019 roku w Krakowie pomiędzy Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości, a gminą Raba Wyżna.

Całkowita wartość projektu „Do przedszkola chodź i Ty” wynosi: 885 199,02 zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej: 750 431,02 zł.

Oprac. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół Gminy Raba Wyżna

Dziedziniec sieniawskiego dworu miejscem cyklicznych wystaw

Ze względu na ograniczenia wynikające z pandemii, ale też trwających prac konserwatorskich w dworze w Sieniawie, jego dziedziniec stał się miejscem symbolicznych działań kulturalnych organizowanych przez opiekunów Zespołu Parkowo-Dworskiego.

15 sierpnia, w dniu corocznych obchodów Dni Kultury Sieniawskiej, po mszy świętej na dziedzińcu dworu otwarto wystawę „Ludzie Polskiej Kultury” wypożyczoną z Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.

Wystawa dostępna była dla zwiedzających do 30 września, a prezentowała kilkanaście, subiektywnie wybranych, sylwetek znanych twórców i artystów żyjących w XIX i na początku XX wieku, których twórczość miała i ma nadal głębokie znaczenie dla polskiego dziedzictwa kulturowego: Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszki, Henryka Siemiradzkiego, Henryka Sienkiewicza, rodzeństwo Reszke - Jana, Edwarda i Józefinę, Helenę Modrzejewską, Ignacego Paderewskiego, Jana Matejkę, Josepha Conrada, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Adama Chmielowskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Karola Szymanowskiego, Stefana Żeromskiego i Polę Negri. Zwiedzający wystawę mieli okazję znaleźć informacje dotyczące zarówno głęboko patriotycznych postaw jak i skandalizujących romansów, ponieważ ekspozycja przybliżyła słynne postacie wielopłaszczyznowo - nie tylko przez pryzmat ich twórczości, ale także w świetle epizodów z ich barwnego życia.

1 października na dziedzińcu dworu stanęła wystawa zatytułowana „Polskie formacje wojskowe w czasie II wojny światowej”, która dotarła również z Muzeum Żup

Krakowskich w Wieliczce. Wystawę można zwiedzać do 31 grudnia.

Jest to prezentacja polskich oddziałów walczących na niemal wszystkich frontach II wojny światowej – od wojny obronnej we wrześniu 1939, poprzez walkę we Francji, Anglii, pod Narwikiem, Tobrukiem, Monte Cassino i w Normandii. Przedstawia odyseję Armii gen. Andersa oraz opowiada o ruchu oporu w okupowanej Polsce, a także o żołnierzach wyklętych, którzy wybrali nierówną walkę z sowieckim reżimem narzuconym tuż po wojnie.

Obie wystawy należą do cyklu „Wybrane zagadnienia z historii Polski” realizowanego przez Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce. Każda złożona jest z 18 ilustrowanych plansz, które zaplanowano z myślą turystach polskich jak i z zagranicy. Widniejące na nich komentarze zredagowano w pięciu językach: polskim, angielskim, niemieckim, hiszpańskim i rosyjskim.

AnPi

Kolejny etap odbudowy dworu

Prace konserwatorsko-restauratorskie w dworze w Sieniawie, które były zaplanowane przez opiekunów zespołu parkowo-dworskiego na rok 2020, dobiegły końca.

Wszystkie prace udało się przeprowadzić dzięki wsparciu Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie kwotą 150 000,00 zł na zadanie pn. „Sieniawa-dwór-prace konserwatorsko-restauratorskie, częściowa konserwacja techniczna polichromii i wypraw tynkowych stropów na parterze (2 pomieszczenia centralne), częściowa konserwacja sklepienia i ścian w piwnicy, zabezpieczenie p.poż. konstrukcji więźby dachowej w zakresie połączeń dachowych i instalacji p.poż.” oraz Województwa Małopolskiego w kwocie 20 000,00 zł na zadanie pn. „Prace konserwatorsko-restauratorskie Sieniawa, zespół parkowo-dworski z XVII w., odtworzenie kominka w formie pierwotnej, odrestaurowanie stolarki drzwiowej, izolacja i częściowe odtworzenie posadzki w piwnicy i na parterze w salach reprezentacyjnych w budynku dworu w Sieniawie”.

Nad całością prac czuwają służby konserwatorskie, a opiekę sprawuje Konserwator Dzieł Sztuki. Zostały już odsłonięte pierwotne tkanki w salach reprezentacyjnych, także sklepienia w piwnicy przywrócono do pierwotnego stanu.

AnPi

Fot. arch. Zespołu Parkowo-Dworskiego w Sieniawie

PRACE W ZAKRESIE

SIENIAWA-dwór-prace konserwatorsko-restauratorskie, częściowa konserwacja techniczna polichromii i wypraw tynkowych stropów na parterze (2 pomieszczenia centralne), częściowa konserwacja sklepienia i ścian w piwnicy, zabezpieczenie p.poż. konstrukcji więźby dachowej w zakresie połączeń dachowych i instalacji p.poż.

finansowane w roku 2020

ze środków Małopolskiego Wojewódzkiego

Konserwatora Zabytków w Krakowie

kwota dotacji: 150 000, 00 zł

MAŁOPOLSKA

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

w ramach realizacji konkursu pod nazwą "Ochrona zabytków Małopolski"

wspiera w roku 2020

zadanie pn. SIENIAWA, ZESÓŁ PARKOWO-DWORSKI Z VII W., ODTWORZENIE KOMINKA W FORMIE PIERWOTNEJ, ODRESTAUROWANIE STOLARKI DRZWIOWEJ, IZOLACJA I CZĘŚCIOWE ODTWORZENIE POSADZKI W PIWNICY I NA PARTERZE W SALACH REPREZENTACYJNYCH

w kwocie 20 000 ZŁ

realizowane przez: F.H.U WIKTORIA

Nadzór konserwatorski: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Nadzór merytoryczny: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Z działalności KGW w Podsarniu

Koło Gospodyń Wiejskich w Podsarniu zostało założone w grudniu 2018 roku w celu kultywowania i podtrzymywania tradycji panujących na Orawie, szczególnie w naszej wsi Podsarnie. Powołany został zarząd, a prezesem została Danuta Stasiak, sołtys Podsarnia. Opracowany został plan działalności na 2019 rok, który został w pełni wykonany.

Pragniemy przedstawić tylko niektóre efekty naszej dotychczasowej pracy. Wspólnie z księdzem kanonikiem, proboszczem tutejszej parafii Leszkiem Urodą oraz jednostką OSP z Podsarnia brałyśmy czynny udział w dożynkach parafialnych. Na tę okazję powstał wieniec dożynkowy, upleciony z pięknych kłosów zbóż, pozyskanych od rolników naszej wsi, a zaprojektowany przez koleżankę Małgorzatę Chowaniec. Dożynki zostały zakończone festynem rodzinnym z krótkim występem artystycznym naszego koła.

Na zaproszenie gminy Szaflary we wrześniu wzięłyśmy udział w I Kulinarnych Potyczkach Kół Gospodyń Wiejskich z powiatu nowotarskiego. W konkursie „Wszystko o Ziemniakach”, którego celem było przygotowanie potraw, których głównym składnikiem był ziemniak. W zmaganiach udział wzięło 17 kół. Oceniano smak potrawy, wrażenia wizualne i pomysłowość wykonania. Na naszym konkursowym stole zagościły pyszne dania: gołąbki, moskole, kartacze, pierogi ziemniaczane smażone, gotowana sałata z ziemniakami, sernik ziemniaczany i wiele innych smakołyków, a efekt naszej pracy został nagrodzony II miejscem.

W grudniu wzięłyśmy udział w XVII edycji Konkursu Potraw Regionalnych „Choinka przy wigilijnym stole”. Konkurs został zorganizowany przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach oraz Małopolski Oddział Regionalny ARiMR przy współpracy z gminą Myślenice. Wydarzenie miało charakter wojewódzki, a konkurs honorowym patronatem objął marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski. Swoje regionalne potrawy wigilijne oraz przyozdobioną choinkę w sumie prezentowało piętnaście kół gospodyń, a każde reprezentowało swoją gminę. Jury konkursowe przy ocenie brało pod uwagę regionalny i tradycyjny charakter przygotowanych potraw, nazwy gwarowe, prezencję stołu oraz tradycyjnie ubraną choinkę. Prezentacja nasza zawierała krótką historię wigilii na Orawie 50 lat temu, którą pamiętamy z opowieści naszych ro-

dziców i dziadków, jak również potrawy, które dawniej przygotowywano. Komisja konkursowa bardzo nas doceniła i nagrodziła I miejscem. Jury zwróciła uwagę na przygotowane przez nas opłatki, które dawniej były pieczone w specjalnych formach, a także potrawy, które bardzo wszystkim smakowały. Nie zabrakło również choinki wystrojonej tak, jak przed laty – świece woskowe, ozdoby robione w większości własnoręcznie. Prezentację zakończyła odśpiewana przez członkinie naszego koła kolęda. Rok 2019 uważamy za bardzo udany i bogaty w wydarzenia z naszym udziałem.

Koło Gospodyń Wiejskich z Podsarnia

Czytanie w czasach zarazy

Pandemia mocno ograniczyła działalność bibliotek publicznych. Wiele placówek przeniosło część swojej działalności do Internetu. Zrobiła to też Raba Wyżna.

Zacząto się od czytania bajek i wierszy w profilach facebookowych bibliotekarzy. W kwietniu ruszyła na FB grupa „Biblioteka Publiczna w Rabie Wyżnej - czytanie w czasach zarazy”, która dziś liczy ponad 650 osób. Grupa ma ponad tysiąc nagrań wierszy, 150 nagrań dla dzieci, ponad setkę tekstów gwarowych, po kilkadziesiąt nagrań prozy i satyry, kilkadziesiąt filmów rekomendujących książki oraz ponad 30 nagrań lektur i materiałów pomocniczych dla szkół.

Zachęcamy nauczycieli do kontaktu., biblioteki chętnie pomogą w e-lekcjach, zwłaszcza dla maluchów i z języka polskiego, nagrania są widoczne bez potrzeby logowania się na

Facebook. Obecnie mamy zakreślony plan nagrań. Wtorki przeznaczone są na prezentację nowych tomów, w środy wybieramy postać dnia (wybitny artysta lub inna znana z historii postać) i czytamy teksty z nią związane lub jej poświęcone. Piątki są przeznaczone dla zmarłych poetów, soboty – dla twórców regionalnych z szeroko pojętego Podtatrz. W niedzielę przenosimy się w różne miejsca Polski i świata. Poniedziałki i czwartki dają największe pole manewru, ogłoszony jest temat dnia, może to być np. filiżanka, samotność czy babie lato i szukamy tekstów z takimi motywami.

Nadal mamy ograniczenia, jeśli chodzi o spotkania w bibliotece, taka działalność jest namiastką imprez – nie mogliśmy zorganizować, jak co roku, gali finałowej konkursu „Magia ogrodów” i laureaci zostali przedstawieni na grupie. Zapraszamy do słuchania z nadzieją, że w przyszłym roku będziemy już mogli działać „w realu”.

Joanna Słodyczka

kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Rabe Wyżnej

Fot. arch. Koła Gospodyń Wiejskich w Sieniawie

Swoją tradycję krzewiły na Pomorzu

Aktywność kół gospodyń wiejskich nie sprowadza się tylko do lokalnych działań we własnym gronie. Nawiązywanie kontaktów dla wymiany doświadczeń z innymi kołami, czy przekazywanie własnych tradycji regionalnych na inne tereny, to działanie wielu kół, także Koła Gospodyń Wiejskich w Sieniawie.

Gospodynie z Sieniawy we wrześniu, podczas swojego kilkudniowego pobytu w Jarosławcu nad morzem, uczestniczyły w spotkaniu z mieszkańcami Marszewa (pobliskiej wsi), urządzając z miejscowym zaprzyjaźnionym kołem gospodyń pokazy sztuki kulinarnej z Pomorza i Podtatrz. Wymiana smaków między mieszkańcami regionów była ciekawym wydarzeniem. Poza degustacją, wymieniano przepisy i opowiadano o zwyczajach jednej i drugiej kuchni regionalnej.

Gospodynie z Sieniawy złożyły wizytę w Szkole Podstawowej w Jarosławcu, gdzie promowały gminę Raba Wyżna nie tylko poprzez zorganizowany dla dzieci regionalny poczęstunek, ale też obdarowując szkołę materiałami promocyjnymi przygotowanymi przez Gminny Ośrodek Kultury w Rabe Wyżnej. Pogadankę o tradycjach podhalańskich urządziły gospodynie dla uczniów w szkole, ale także dla wczasowiczów w ośrodku wczasowo-rehabilitacyjnym w Jarosławcu, w którym mieszkały. Zorganizowały tam również degustację wyrobów przywiezionych z Sieniawy.

Poza krzewieniem podhalańskiej tradycji na Pomorzu, gospodynie zwiedzały. Panie z Sieniawy odwiedziły Darłowo, Łącko i Ustkę, dotarły też do muzeum rybołówstwa we wsi Jezierzany obok Łącka. Wzięły udział w wycieczce objazdowej dookoła jeziora Wicko – dawnej zatoki morskiej oddzielonej od Bałtyku lesistą mierzeją.

Wyjazd był współfinansowany przez gminę Raba Wyżna w ramach zadania pn. „Tradycje kulinarne wsi Sieniawy jako przykład dla młodzieży i promocja tradycji w KGW na Pomorzu”.

Anna Piaskowy

Mała książka, wielki człowiek

Po raz drugi nasze biblioteki biorą udział w projekcie „Mała książka – wielki człowiek”.

Dla każdego przedszkolaka czeka Bezpłatna Wyprawka Czytelnicza, w skład której wchodzi bezpłatna książka dla dziecka i rodzica, legitymacja na naklejki za wypożyczenie książki i pamiątkowa przypinka. Najwyższy czas przygotować się na długie jesienne oraz zimowe wieczory i popołudnia, podczas których nie powinno zabraknąć dobrej książki – dla rodzica i dla dziecka. Wyprawki są do odebrania w bibliotece centralnej w Rabe Wyżnej oraz filiach w Skawie i w Sieniawie.

Joanna Słodyczka

kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Rabe Wyżnej

„Wyjce” nie schodzą ze sceny

- *Pomimo pandemii i bardzo trudnych warunków, ostatnio bardzo dużo się u nas dzieje – mówi właścicielka Studia Piosenki Young Stars z Raby Wyżnej, instruktorka śpiewu Beata Czajka-Rolińska. W swoim studiu indywidualnie pracuje i szlifuje talenty, i jak się okazuje, nie bez sukcesu, bo wokaliści zdobywają wysokie miejsca, nagrody i wyróżnienia na poziomie ogólnopolskim.*

- *Moje kochane „wyjce” - jak nazywa Beata swoich utalentowanych wokalnie uczniów - nie schodzą ze sceny, uczestniczymy we wszystkich konkursach i festiwalach wokalnych, które mimo ograniczonej liczby uczestników wciąż się odbywają.*

Jesienią jej wokaliści wzięli udział w aż czterech konkursach. Do finału Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki „Integracja Malowana Dźwiękiem” w Bochni, który polega na śpiewaniu w duecie z osobą niepełnosprawną, dostała się trójka wokalistów - Oliwia Duda, Konrad Wrocławiak i Natalia Pochroń. Wszyscy zostali laureatami - Natalia i Oliwia wyśpiewały wyróżnienia, a Konrad - nagrodę specjalną. Poza tym, Natalia i Konrad znaleźli się w siódemce najlepszych wokalistów festiwalu, wybranych przez Marka Piekarczyka. Młodzi artyści, w ramach towarzyszących festiwalowi warsztatów, pracowali ze wspaniałymi jurorami festiwalu: Wojciechem Cugowskim, Izabelą Trojanowską, Anią Rusowicz i Dorotą Miśkiewicz.

W październikowym konkursie wokalnemu piosenek Andrzeja Zauchy w Dobczycach w kategorii „Dorośli” wygrała Paulina Filipiec. Do tych sukcesów należy dodać finał wyśpiewany przez Gabrielę Szyszka i Natalię Pochroń w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki „Kryształowa Nuta” w Kętrzynie.

W półfinale V Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki „Danuta Rinn Festiwal” w Ciechanowie, z ponad 80 zgłoszeń z całej Polski, wybrano szczęśliwą dziewiętnastkę - w tym wokalistów Studia Piosenki Young Stars - Julię Kołatek, Paulinę Filipiec oraz duet Marty Dydziaak

i Konrada Wrocławia. Ci ostatni znaleźli się w finałowej ósemce i wystąpili 20 listopada w Warszawie. Podczas finału popisowy recital zaprezentowała Gabriela Szyszka - ubiegłoroczna laureatka Grand Prix festiwalu. Jak inne konkursy z udziałem wokalistów rabińskiego studia, tak

5. Festiwal Danuty Rinn przeszedł do historii.

- *Na kolejne miesiące zaplanowaliśmy warsztaty ze wspaniałymi muzykami. Niestety sytuacja epidemiczna w kraju nie sprzyja tego typu zajęciom. Na razie udały nam się cykliczne warsztaty z chórmistrzem, Marcinem Zborkiem - w małych, czteroosobowych grupkach oraz spotkania on-line z Danutą Błażejczyk. Wrócimy do wielu naszych pomysłów jak najszybciej - podsumowuje Beata Czajka-Rolińska, zdradzając jednocześnie plan realizacji letniego spektaklu muzycznego „Mały Odkrywca” w wykonaniu najmłodszych wokalistów studia.*

Anna Piaskowy

Fot. arch. Dariusza Kowalczyka

Tańczący z pszczołami

– Smak miodów pozyskiwanych na naszych terenach jest niesamowity i doceniany w całej Polsce, a także za granicą. Ze względu na brak monokultur i wielohektarowego rolnictwa w naszych miodach nie ma pozostałości pestycydów. Jest to w 100% naturalny, a nawet „dziki miód” – przekonuje **Dariusz Kowalczyk**, właściciel pasieki „W dolinie Raby”, pszczelarz z Raby Wyżnej, laureat ogólnopolskiego konkursu, wyróżniony tytułem „Pszczelarz Roku”

Jak to się stało, że zajął się Pan pszczelarstwem? Czy to jakaś tradycja rodzinna, czy po prostu pasja, której odkrycie było „strzałem w dziesiątkę”, a może to i to?

– Mam 34 lata i od urodzenia mieszkam w Raby Wyżnej. Pszczołami interesuję się od 10 lat, a od 8 prowadzę pasiekę. Zawodowo pracuję w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Raby Wyżnej. Pszczelarstwo to tradycja

rodzinna mojej żony, najpierw dziadek, a później tata zajmowali się pszczołami. Można powiedzieć, że zostałem w to po prostu wciągnięty. Początkowo pomagałem w pracach pasiecznych oraz podglądałem życie tych niesamowitych owadów. W końcu spodobało mi się to tak bardzo, że z chęcią zacząłem chodzić do pasieki, czytać książki, zdobywać informacje na temat pszczół. Za cel postawiłem sobie założenie własnej niewielkiej pasieki. Moi dziadkowie przekazali nam działkę pod lasem, na której stanęły pierwsze 3 ule wraz z rodzinami pszczelemi. Miało być maksymalnie 5 rodzin, miały być tylko na własne potrzeby. Dzisiaj wraz z teściem kontynuujemy tradycję rodzinną, opartą na nowoczesnej gospodarce pasiecznej. Mamy 45 rodzin pszczelich ulokowanych na dwóch pasiekach w Raby Wyżnej. Hodujemy matki pszczele, produkujemy odkłady, czyli nowe rodziny, wozimy pszczoły na pożytki – oddalone nawet o 80 km, prowadzimy pasiekę edukacyjną, prelekcje dla dzieci w szkołach, robimy coroczne nasadzenia roślin dla zapylaczy, szkolimy się w dziedzinie apiterapii i na wiosnę planujemy uruchomić domek do inhalacji powietrzem ulowym. W pszczoły zaangażowana jest cała rodzina. Od najmłodszych do najstarszych. Poszło to trochę w innym kierunku niż planowałem, ale kto się nie rozwija, ten się cofa.

Niedawno został pan uhonorowany tytułem „Pszczelarza Roku”, to wyróżnienie ogólnopolskie. W Warszawie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju wsi do-

ceniono Pana pracę i pasję. Jak się Pan z tym czuje?

– Byłem bardzo zaskoczony gdy otrzymałem zaproszenie do Warszawy. Szczerze mówiąc, nie spodziewałem się, że znajdę się wśród 14 najlepszych pszczelarzy z całej Polski. Jest to najbardziej prestiżowy konkurs pszczelarski w kraju. Zgłoszony zostałem przez prezesa Koła Pszczelarzy w Nowym Targu, pana Jana Możdżenia. Jest to dla mnie ogromne wyróżnienie i motywacja do dalszego rozwoju i pracy na rzecz naszego lokalnego pszczelarstwa, zwłaszcza, że w gronie finalistów byłem najmłodszy i jako jedyny reprezentowałem małopolskich pszczelarzy.

Zaraz po gali wręczenia nagród, na swoim profilu na facebooku nazwał Pan swoje podopieczne „pszczolami na medal”. Za co Pan je ceni i za co docenili je jurorzy konkursu?

Pszczoły cenię za ich wyjątkową, ofiarną pracę i za to, że po prostu są. W ulu może być nawet kilkadziesiąt tysięcy pszczół, każda wie, co ma robić w danym momencie. Nie ma tam szkoleń, nie ma kierownika. Każda instynktownie podejmuje się pracy. Nie ma tam chaosu, wszystko jest w należytym porządku.

„Pszczelarz Roku” to konkurs, w którym oceniane są próbki miodu, praca pszczelarza, pasieka wraz z pracownią i działalność pszczelarska poza pasieką. Pierwszym etapem jest badanie próbek miodu – to ostra selekcja, gdyż miody nie spełniające norm zawartych w rozporządzeniu, bądź zafałszowane cukrem lub skażone innymi substancjami są natychmiast odrzucane. Następnie oceniane są pasieki, pracownie, sposoby pracy i prowadzenia gospodarki pasiecznej. Ostatnim etapem jest ocena działania pszczelarza na zewnątrz. Czyli prelekcje dla dzieci, szkolenia, spotkania, dni otwarte na pasiece, projekty unijne, nasadzenia roślin itp.

Wyprodukowany przez Pana miód został doceniony po uprzednim poddaniu szczegółowej analizie laboratoryjnej. Czy to zasługa flory doliny Raby czy też gatunku, który Pan hoduje?

– Oczywiście roślinność występująca u nas ma największe znaczenie. Smak miodów pozyskiwanych na naszych terenach jest niesamowity i doceniany w całej Polsce, a także za granicą. Ze względu na brak monokultur i wielohektarowego rolnictwa w naszych miodach nie ma pozostałości pestycydów. Jest to w 100% naturalny, a nawet „dziki miód”. Wszystko za sprawą różnorodnej roślinności. Badania potwierdziły tę różnorodność, prawdziwość miodu - niefałszowanego cukrem, a także potwierdziły, że nasz miód jest taki jak deklarujemy, czyli w 100% naturalny i produkowany w Polsce.

Jaki miód pan poleca?

– Przede wszystkim prawdziwy miód od zaufanego pszczelarza. Na rynku jest bardzo dużo tanich miodów, które są mieszkami różnych miodów z krajów UE, ale także spoza niej. Miód ma służyć zdrowiu, ma nam pomagać wzmocnić i zyskać odporność. Dlatego tak ważne jest, by wiedzieć z jakiego źródła pochodzi, jak prowadzona jest gospodarka pasieczna, jak leczone są pszczoły. Wszystko to ma znaczenie. Niestety

deficyt miodu w naszym kraju sprawia, że niektórzy „pszczelarze” stosują różne praktyki. Osobiście po tym, co słyzy się wśród pszczelarzy, nie jem innego miodu niż swój lub od kolegów, do których mam zaufanie, a można ich policzyć na palcach jednej ręki. Dla mnie najlepszy w smaku jest miód spadziowy lub nektarowo-spadziowy. Cechuje się on także bardzo wysokim działaniem antybiotycznym. To taki nasz najlepszy miód. Dla smakoszy miodów nektarowych polecam miód wiosenny wielokwiatowy z mniszkiem, oraz miód lipowy.

Co produkuje pasieka „W dolinie Raby”?

– Od lat głównie skupialiśmy się na miodzie i to był nasz główny produkt. Obecnie jest to już bardziej urozmaicone. Klienci szukają innych produktów pszczelich. Zaczynamy pozyskiwać pyłek, pierzę, propolis, wosk, uruchamiamy uloterapię, czyli domek do inhalacji powietrzem ulowym, hodujemy matki pszczoły i tworzymy odkłady czyli nowe rodziny. Wszystko to daje nam wiele satysfakcji, a to jest najważniejsze.

Czy własna pasieka to dochodowy biznes?

– Biznes można zrobić ze wszystkiego, także z pszczół. Nie jest to proste, ani łatwe. To nie jest tak, że kupię sobie ul, postawię w ogródku i będę miał miód. To bardzo ciężka praca, wiele godzin w słońcu lub deszczu, to litry potu, setki żądań, to ciągła nauka, to sumienność i obowiązek. Pszczoły trzeba pokochać, potem myśleć o pieniądzach. To hobby nie jest tanie. Żeby zacząć, trzeba zainwestować kilka tysięcy złotych na start. Pszczelarstwo w 80% zależne jest od pogody. Pozostałe 20% to osoba stojąca przy ulu, czyli pszczelarz. W sprzyjających latach wszyscy pszczelarze mają dużo miodu, w latach kiepskich mają tylko ci, którzy potrafią odpowiednio poprowadzić pszczoły. Nie ma jednego schematu pracy z tymi owadami, trzeba obserwować przyrodę i pszczoły, ciągle się uczyć oraz wyciągać wnioski. To są żywe organizmy, każdą rodzinę trzeba traktować inaczej. Odpowiednio prowadzone pszczoły zawsze przyniosą jakieś profity. Nie tylko miód. Produktów i możliwości jest dużo. Niestety wymaga to pracy i poświęcenia. Pszczoły muszą być zdrowe i silne, aby przynieść miód dla pszczelarza. Słaba rodzina zużyje go na rozwój, a także przyniesie go zdecydowanie mniej. To, co zabiera pszczelarz, to nadmiar pokarmu. Pszczoły potrzebują na własne potrzeby nawet 120 kg miodu.

Pasieka „W dolinie Raby” to pszczoły azyl. Dom, w którym zamieszkały Pana pszczoły. Jakie to pszczoły, jaka rasa, linia?

– W naszych pasiekach sprawdzaliśmy różne rasy pszczół. Lokalne mieszańce, pszczoły Kraińskie, a od kilku lat pracujemy z pszczołą Buckfast. Są to pszczoły selekcyonowane na łagodność, miodność, plenność. Łagodność jest dla nas najważniejsza. Mamy małe dzieci, sąsiadów, zwierzęta gospodarskie, prowadzimy prelekcje na pasiece. Zależało nam, aby można było spokojnie przemieszczać się po pasiece, bez obawy o użądlenia. Oczywiście są to tylko owady i wszystko może się wydarzyć. Użądlenia zdarzają się niezwykle rzadko i tylko w przypadku przygniecenia pszczoły. To bardzo pracowite owady, latają nawet w niekorzystnych warunkach pogodowych, do późnych godzin wieczornych, nie raz po zachodzie słońca. Plenność, czyli

siła rodzin to podstawa przy gospodarce na terenach, gdzie występuje miód spadziowy. Jest on nieprzewidywalny, czasem występuje bardzo krótko. Silna rodzina potrafi wykorzystać nawet krótki pożytek. Pszczoły muszą być silne cały sezon i przy tym nie wyroić się. Dzięki Buckfastom mamy niesamowity komfort pracy z łagodną i miodną pszczolą, a przy tym nie musimy chodzić z drabiną i ściągać rojów z drzew.

A jak się układają role w pszczelim domostwie?

– W ulu możemy mieć 80 000, a nawet więcej pszczoł. Co ciekawe, w ulu rządzą same kobiety i jest ich najwięcej. Zdecydowana większość to pszczoły robotnice. To one odpowiedzialne są za większość funkcji w ulu. Czyszczą, sprzątaj ul, karmią larwy i matkę, magazynują pokarm, budują plastry woskowe. Pilnują wejścia do ula, a na samym końcu są zbieraczkami i latają po pyłek i nektar. Te pszczoły, które widzimy na kwiatach to najstarsze osobniki. Jedna pszczoła w ciągu swojego życia może przynieść zaledwie małą łyżeczkę miodu. Ta ciężka praca sprawia, że robotnice żyją około 30 dni w okresie wiosenno-letnim. Oprócz robotnic są także trutnie, czyli męska część pszczoł. W zasadzie odpowiedzialne one są tylko za zapłodnienie nowych matek pszczoł, a czasami także ogrzewają czerw. Trutnie w rodzinach są tylko od wiosny do drugiej połowy lata. Przed zimą zostają wypędzone z ula. Unikalną pszczolą jest jedna jedyna matka pszczoła zwana również królową. W przypadku pojawienia się kolejnej matki w ulu może dojść do walki na śmierć i życie między nimi, lub sytuacja taka może zakończyć się ucieczką części roju z ula wraz z jedną z matek.

Królowa odpowiedzialna jest za przetrwanie kolonii, składa jaja (nawet kilka tysięcy w ciągu dnia), z których wygryzą się nowe pszczoły. Mimo monarchii, w ulu tak naprawdę rządzą pszczoły robotnice. To one decydują o losach matki. Jeżeli im się nie spodoba, to ją zabijają i wyhodują sobie nową z takiego samego jaja jak powstały one, tylko karmiąc ją lepszym pokarmem.

Jak wygląda dzień pszczelarza, biorę pod uwagę fakt, że pracuje Pan również etatowo. Jak godzi Pan te obowiązki z życiem rodzinnym?

– Podstawą jest dobra organizacja pracy. Pszczelarstwo to w zasadzie zajęcie całoroczne. Najwięcej czasu poświęca się im od kwietnia do września. Jest to najważniejsza część roku i od niej zależy powodzenie w bieżącym oraz następnym roku. Pozostały czas to okres luźniejszy, kiedy przygotowuje się sprzęt i zdobywa nową wiedzę, a pszczołom jak najmniej przeszkadza. Idąc do pasieki trzeba wiedzieć po co. Co trzeba zrobić w danej rodzinie. Przydatne wtedy są notatki lub zapiski. Prace planuję głównie na weekendy, ale czasami konieczne jest ich wykonanie w ciągu tygodnia. Wtedy zaraz po pracy muszę pędzić do pasieki lub brać urlop, aby wykonać wszelkie niezbędne prace. Pomoc rodziny przy pszczołach jest nieoceniona. Każdy pomaga na

miarę swoich możliwości, każdy tym żyje i interesuje się. Nasze życie, wyjazdy, wakacje, wszystko dostosowane jest do pszczoł.

Wielu ludzi czuje paniczny lęk przed użądleniem pszczoły. W jakiej sytuacji pszczoła może użądlić? Skąd się bierze agresywność u tych pracowitych i pożytecznych owadów?

– Wszystko ma podłoże w genach. W naturze pszczoły żądlą w przypadku niebezpieczeństwa. Gdy muszą bronić zapasów lub gdy czują zagrożenie. Nasi dziadkowie posiadali dzikie roje. To głównie przez nie ludzie mają złe wspomnienia i boją się tych owadów. Pracowaliśmy z takimi nerwusami. Zawsze mówiłem, że to bardzo towarzyskie pszczoły, bo potrafiły odprowadzać pszczelarza do domu. Na szczęście większość hodowlanych ras selekcionowana jest pod kątem łagodności. Nasze pszczoły należą do najłagodniejszych. Teraz użądlenia zdarzają się rzadko. Najczęściej, gdy zostanie przyściśnięta palcem lub wejdzie gdzieś przypadkiem pod ubranie. Oczywiście zawsze należy uważać, to są tylko owady.

Podobno pszczelarze od stuleci używają dymu, aby zmniejszyć ryzyko użądlenia. Czy Pan się z tym zgadza, a może odkrył Pan inne metody zapobiegające użądleniom?

Oczywiście. Dym z podkurzacza (urządzenia do dymienia) to podstawa. Do pszczoł zawsze idzie się z rozpalonym podkurzaczem, dętym i zmiotką. Dym powoduje, że pszczoły pobierają pokarm do swoich woli (czują zagrożenie i przygotowują się na ewentualną ucieczkę), przez co nie są w stanie wygiąć odwłoka i użądlić. My używamy bardzo mało dymu. Głównie, żeby spędzić pszczoły niżej lub żeby nie zgnieść ich przy zamykaniu ula. Najlepszą metodą zapobiegania użądleniom jest ostrożność i strój ochronny. Pszczoły nie lubią pośpiechu i nagłych ruchów. Ponieważ widzą inaczej niż my. Wszystko co szybko się rusza jest dla nich wrogiem. Doświadczony pszczelarz po otwarciu ula od razu widzi w jakim są nastroju. Zapach jadu, głośne dźwięki, nerwowość to wszystko oznaki, że pszczoły nie są zadowolone z wizyty pszczelarza. Szybkie i gwałtowne ruchy tylko je sprowokują. Dlatego w przypadku kontaktu z owadami, najlepiej powoli się wycofać lub odczekać gdy pszczoła sama odleci bez odganiania jej.

Wchodzi Pan do pasieki zawsze w stroju ochronnym?

Kapelusz i bluzę pszczelarską zakładam, gdy wykonuję prace przy otwartym ulu. Pomimo łagodności pszczoł uważam, że zdrowie i życie ludzkie jest najważniejsze. Oczywiście zdarzało mi się, że do pszczoł zaglądałem w klapkach, spodenkach czy bez kapelusza, ale były to sporadyczne przypadki. Kapelusz to absolutne minimum. Użądlenie w oko, może skończyć się tragicznie. Pszczoły to tylko owady, a BHP to podstawa.

Mówi się, że językiem pszczoł jest zapach. Czy to

prawda?

– Językiem pszczół jest taniec. Tak – pszczoły tańczą, czyli wykonują specjalne ruchy skrzydełkami i tułowiem, aby przekazać sobie informacje, gdzie znajduje się źródło nektaru lub pyłku. Te informacje są tak dokładne, że pszczoły bez problemu odnajdują to miejsce. Wiedzą również, czy tego pożytku jest dużo i czy jest atrakcyjny. Pszczoła, która znajdzie gdzieś atrakcyjną roślinę, zapamiętuje położenie i po powrocie do ula, dokładnie przekazuje koleżankom informacje, jak tam trafić i co tam się znajduje. Zapach też dla pszczół jest ważny. Jest to znak rozpoznawczy. Każda matka wydziela specjalny i unikalny feromon. Robotnice roznoszą ten zapach po całym ulu, każda zna ten zapach i sama też tak pachnie. Dzięki temu do ula wpuszczane są tylko pszczoły o tym samym zapachu, a inne ciekawskie są przeganiane przez straż ula.

Czy uważa Pan, że produkty pszczele mogą mieć znaczenie w zdrowym odżywianiu, które jest dzisiaj popularne?

– Oczywiście! Produkty pszczele to naturalne suplementy diety, biostymulatory, antybiotyki. Na przykład miód może mieć pozytywny efekt w leczeniu otyłości. Ogranicza on wydzielanie substancji pobudzającej apetyt, a pobudza wydzielanie hormonu hamującego łaknienie. Poza tym miód to cukry proste, które są łatwiej przyswajalne przez nasz organizm. Codzienne picie miodu rozpuszczonego w wodzie z pierzga wzmacnia nasz organizm, buduje jego odporność i uzupełnia niedobry wszelkich składników mineralnych. W składzie miodu mamy węglowodany, białka, aminokwasy, enzymy, witaminy. Miód jest antybiotykiem. Najwyższą aktywność antybiotyczną mają miody spadziowe, nektarowo-spadziowe pozyskiwane z roślinności górskiej i drzew iglastych, również dużą posiada miód lipowy i gryczany. Pyłek kwiatowy to istna bomba białkowo-witaminowa. Osoby uprawiające sport lub cierpiące na niedobór białka i witamin powinny zażywać pyłek kwiatowy. Pierzga to pyłek kwiatowy zakiszony miodem i enzymem pszczelim. Dzięki temu jest łatwiej przyswajalny przez nasz organizm. Zawiera kwas mlekowy, białko i witaminy. Jest to najbardziej wartościowy produkt pszczeli.

Wiemy, że produkty pszczele jak: miód, propolis, kwiatowy pyłek pszczeli, mleczko pszczele, jad pszczeli mają właściwości lecznicze. Który z tych darów pszczelich ma według Pana największe znaczenie?

– Wszystkie te produkty, a także inne, jak czerw trutowy, osyp pszczeli, barciak większy, powietrze ulowe mają właściwości lecznicze. Wszystkie są bardzo cenne. Problemem jest tylko dostępność niektórych. O ile z miodem, pyłkiem, pierzga i propolisem nie ma żadnego problemu, to z resztą już może być. Osobiście polecam w okresie jesienno-zimowym wzmacniać organizm pierzga i miodem. Dobrze także stosować kurację kroplami propolisowymi. To bardzo silny, naturalny antybiotyk. Produkty pszczele również należy stosować ostrożnie. Biorąc pod uwagę, możliwości alergii na któryś z nich.

Chciałabym zapytać o zagrożenie, które niosą za sobą zanieczyszczenia środowiska – m. in. poprzez opryskiwa-

nie pestycydami czy rozwój technologii – sieci komórkowe, kolejne źródła promieniowania elektromagnetycznego. Coraz częściej słyszy się w mediach o „magnetosmogu”, a pszczoły potrzebują przecież czystego powietrza żeby miały dobrą orientację w terenie. Czy widzi Pan zagrożenie, że pszczoły kiedyś wyginą?

– W Rabie Wyżnej i okolicznych miejscowościach nie mamy problemu z opryskami. Kłopoty mają pszczelarze, którzy wożą pszczoły na pożytki takie, jak rzepak lub sady owocowe. Jeżeli miejsce jest umówione z rolnikiem to zatrucie nie powinno mieć miejsca. Spora część rolników jest świadoma jak duże korzyści niosą pszczoły. Sami szukają pszczelarzy, dzwonią, zapraszają. Może kiedyś w Polsce będzie jak na zachodzie, gdzie rolnik płaci pszczelarzowi za ustawienie pasieki na polu. Na razie pszczelarze muszą zadowolić się miodem. Czy pszczoły mogą wyginąć? Wszystko jest możliwe, ale wydaje mi się, że sobie poradzą czy to z człowiekiem, czy bez. Pszczoły wbrew pozorom to bardzo wytrzymałe stworzenia. Przeżyły dinozaury i nadal produkują miód i zapylają rośliny. To zaskakujące, że przetrwały tyle lat i nie zmieniły się. To, co szkodzi pszczołom to choroby. A zwłaszcza pasożyt, dręcz pszczeli zwany *Varroa Destructor*. Jest to kleszcz, który przywędrował z Azji i w Polsce pojawił się 40 lat temu, a obecnie rozprzestrzenił się praktycznie na cały świat. Wraz z jego przybyciem zmieniło się nasze pszczelarstwo. Osłabia on rodziny pszczele, wywołuje chorobę – Warrozę. Pszczoły zostawione bez pomocy mogą się osypać. Od kilku lat podejmują się próby selekcjonowania pszczół odpornych na tego pasożyta. Zauważono pozytywne efekty. Niestety odbija się to na łagodności i miodności pszczół. Dlatego na razie jesteśmy skazani na walkę z dręczem.

Wierzy Pan w teorię Einsteina, że jeżeli pszczoły wyginą, ludziom zostaną 4 lata życia?

– Uważam, że to trochę naciągana teoria i do końca nie wiadomo, czy Einstein coś takiego powiedział. Myślę, że ludzie przetrwaliby bez pszczół, ale 90% produktów, które jemy zawdzięczamy zapylaczom. Dlatego pszczoły odgrywają bardzo dużą rolę w naszym życiu. Łatwo to zauważyć po ilości zbiorów, wtedy gdy w pobliżu są pszczoły. Dzięki uprzejmości naszych znajomych, możemy wozić pszczoły na akację i lipę. W ogrodzie posiadają poletko malin - nigdy wcześniej nie zbierali tak dużo owoców jak teraz, kiedy kilka metrów dalej stoją ule.

Myślał Pan może o założeniu bloga?

– Od dwóch lat prowadzę stronę na Facebooku „Pasieka w Dolinie Raby”. Można tam poczytać o tym, co aktualnie dzieje się w pasiece. Staram się regularnie coś pisać, wrzucać zdjęcia, ale przy pszczołach ciągle brakuje czasu. Myślałem kiedyś o video blogu. Kto wie, może kiedyś spróbujemy.

Gratuluje zatem tak absorbującej pasji i oczywiście ogólnopolskiego wyróżnienia. Życzę wytrwałości w pracy nad doskonaleniem pasieki i aby pszczoły były zdrowe, a miód lał się strumieniami. Dziękuję za rozmowę.

– Dziękuję.

Rozmawiała Anna Piaskowy

Na te Święta, na te Gody...

W niebie już poruszenie! Małe janiołki prasują białe tuniki, prostują skrzydła do pierwszego lotu. Stare janioły uzupełniają wszelkie ubytki: dokleją włosy, rzęsy, nowe pióra, żeby wyglądać na młodsze i piękniejsze, bo przecież

trzeba się jakoś w te święta godnie prezentować. Trzeba z nieba zgrabnie sfrunąć, a nie gruchnąć jak kłoda. Trzeba pięknym głosem śpiewać „Gloria”... Jezusowi - sianko w żółbeczku ugłaskać... Matce Boskiej i świętemu Józefowi zapewnić bezpieczeństwo, bo baranki, kozy, woły, osły (te najbardziej) będą się pchać jeden przez drugiego do malutkiego Dzieciątka. Trzeba też pasterzom ogłosić dobrą nowinę... Roboty a roboty przed nimi! Z tego wszystkiego po raz kolejny nikt nie pamięta o odkręceniu kurka ze śniegiem i znów mamy to, co mamy.

A piekło? Tam dopiero ożywienie! Lucyfer wyłazi ze skóry, że diabły znowu świętami zaskoczone jak drogowcy - zimą! Drze się na nich, że kopyta nie wyczyszczone, wogony skudłacone, rogi nie wypolerowane, że trójzęby nie zastrzone, pod kotłami - ogień gaśnie... A święta za pasem! TERAZ jest czas na łowy!!! Jak przegapią okres adwentu, nie nabierają (co nie daj Boże!) grzechów i grzeszków na następny rok, to razem z narodzinami Jezuska - w piekle, jak w naszej gospodarce, nastąpi długi, diabelski lockdown...

A ziemia? No właśnie... Ziemia to MY: babki, dziadki, mamy, taty, dzieci, wnuki, i prawnuki, sąsiedzi bliżsi, dalsi i najdalsi. To gmina Raba, sąsiednie i dalsze gminy, to powiaty, województwa. To Polska, to Europa, to Świat.

Tacy podobni, a jednak każde miejsce ma SWOJĄ tradycję świąt, swoje zwyczaje, swoje szopki i jedyne w swoim rodzaju opowieści, takie jak nasza „Kolędowa bajka z okolic Raby”:

Jest u nas taki las na Żeleźnicy
Kędy mieszkają janiołowie dzicy.
Jeden lisom nory omiata ze śniegowego kurzu
drugi porządki robi gilom na podwórzu.
Smrekowe mają skrzydła janieli
sosnowe mają czuby weseli.
Leśne gloryje śpiewają
do nieba chęci nie mają.
Czasem fruną ponad chaty
ten skrzydlaty, ten kudłaty
powiadają - chodź-że chodź
potańczymy póki noc...

hej kolęda, hej kolęda

Księżyc z nieba okiem mruga

Hej kolęda jedna druga

Urodził się nas Malutki

złagodzi nam wszelkie smutki!

Święta Bożego Narodzenia poprzedza adwent, rozświetlony światelkami lampasków i roratnich lampionów. Dawniej... ale co tam babka będzie się rozpisywać, jak było dawniej. Stare tradycje, które chciałoby się w święta odtworzyć - w ich dawnej postaci, już nie bardzo pasują do obecnego świata. Choćby taki, że w wigilię panny nasłuchiwały, z której strony zaszczeka pies, co by znaczyło, że stamtąd przyjdzie przyszły mąż. Iza od Zajaków, z którą ugwarzałyśmy sobie o świętach, dookoła której prawie wszyscy sąsiedzi mają psy - opowiadała, że w wigilię goniła od jednego okna do drugiego, bo jeden pies szczekał od wschodu, za chwilę drugi - od zachodu. Z północy i południa - też się niosło i wedle tych symptomów - co najmniej czterech kawalerów powinno stać pod domem Zajaków, a ostatecznie... i tak nikt nie przyszedł. Wniosek do tej historii? W takich sprawach może lepiej nie opierać się tylko na szczekaniu psów. Ale do wszystkiego trzeba jednak dojść samemu.

Tradycja się zmienia i to wcale nie jest źle. Ona ma być z nami. A skoro nasz świat się zmienia to i tradycja, jak każda baba, musi od czasu do czasu się odmładzać. Podsumował to wiersz Izy „Chciałoby się...”:

Chciałoby się w święta tak jak dawniej było...

Co się kiedyś jadło, jak się kiedyś żyło.

Ale to nie wróci! Zmienił się świat cały.

Inne są choinki, inne są powały.

Kto dziś swoje drzewko świeczkami ozdobi?

Świeczka się przewróci i biedy narobi.

Kto upiecze ciastka tak twarde jak skały,

choć ładne- niesmaczne i zęby łamały.

A dentysta drogi, w święta nie przyjmuje,

więc dla zdrowia wszystkich ciastka się KUPUJE!

Czekoladki „wedla” robią sobie śmiechy,

bo „wygryzły” z drzewka złocone orzechy.

Jabłka też niemodne, choć słodkie i zdrowe,

za to chińskie bombki - wielosezonowe.

Kto dziś podłóżniczką zmieni wystrój cały,

gdy z sufitu zwisa żyrandol w kryształach?

Kalmar w galarecie, kolęda z głośnika.

i tak coraz więcej z tych świąt nam umyka...

...

Ważna jest choinka. Ważne karpia ości,

ale niech nie braknie wzajemnej miłości.

Bo to SENS TRADYCJI - jaka by nie była!

Tradycja z miłością zawsze w parze żyła.

Niech te święta będą najzyczliwsze w świecie!

Bo jak je zepsujesz, nie naprawisz w w lecie...

Ale choinka, ozdobne drzewko albo choćby mały stroik z zieloną gałązką jodełki - w święta powinien w domu być!

Przecież Jezusek musi zobaczyć, że ten dom na niego czeka. A i wszystkie zwierzęta też czują, że nadchodzi coś wyjątkowego. Bo co sobie pomyśli np. taki kot, jak mu pan wnosi do pokoju wielkie drzewo. Jeszcze do tego wieszka na nim różne „błyskotki”. Koty (psy i inne zwierzątka też) to mądre istoty i przecież wiedzą,

że to raczej nie jest wielki drapak. Taki kot ma swój rozum i swój gust. Zawsze uzna, że choinka jest zadziadowana ozdobami. A skoro tak, to dla ogólnego, dobrego smaku – powinien ozdoby przerzedzić. Jak jest na to rada? Trzeba bombki robić po swojemu, tak jak Iza. A co na to jej kot? Posłuchajcie:

Bombki i bombeczki denerwują kota!

Urwać je, poturlać - to kocia robota.

Potłuc w drobny maczek - to jego marzenie,
ale ja w tym roku swoje bombki zmienię!

Kule styropianu oplotę nitkami,
Potem zamiast pędzlem, ozdobię haftami...

Inne - z małych wstążek, niczym szyszki – zrobię.

Dokleję ogonki i drzewko ozdobię.

Nitki i wstążeczki: mnóstwo z tym roboty,
Lecz to dobry sposób na niesforne koty!!!

Cudowi narodzin Jezuska towarzyszy w święta wiele innych cudów i niezwykłych wydarzeń. Np. w wigilię zwierzęta zaczynają mówić (jeszcze jest trochę czasu, żeby się z nimi przed świętami przeproszać: zwiększyć porcje w miskach i paśnikach, podrapać za uszami itd. żeby nam nie wygarnęły, jacy to źli jesteśmy).

W święta sprawy, które nie dało się wyprostować – nagle zaczynają się układać, ludzie są miłsi dla siebie.

Piękny czas wzajemnej miłości. Czas tak niezwykłych cudów jak ten:

Gonił kot za myszą. Dla żarcia – nie psoty.

Kota gonił Burek i „darł z kotem – koty”.

Lis gonił koguta. Za lisem – wilk ryczy.

Wilka gonił niedźwiedź. Niedźwiedzia – leśniczy...

Wszyscy źli i głodni. I warczą na siebie!

Patrzy na to Anioł, co przysiadł na drzewie.

„Muszę coś z tym zrobić. Teren przygotować...”

I wrzasnął: „Od dzisiaj MACIE SIĘ MIŁOWAĆ!!!!”

A, że to wigilia – cud jak z kapelusza,

Mysz z kotem pod rękę do stajenki rusza.

Za nimi: lis z wilkiem pastorałki ćwiczy,

A na końcu grupy: niedźwiedź i leśniczy.

Doszli do stajenki (jak się domyślacie)

Mówiąc sobie czule: „siostrzyczko”, „mój bracie”.

I w tej atmosferze wzajemnej miłości

Narodził się Jezus... Wszystkim ku radości!

Pośmiał się, zadziwił – światem zachwycony

I zasnął tym gwarem okropnie zmęczony...

...

Ledwo oczy zamknął, a tu: stuku-puku!!!

Przybiegli pasterze – narobili huku!

Pobudzili wszystkich, że już idą Króle...

Za nimi pszczelarze - wleką całe ule...

Hałas! Beczą owce... Wół – tubalnym głosem,

Że aż Anioł z drzewa zaklął se pod nosem!

...

Czar miłości PRYSNAŁ... I... „kocioł” – od nowa:

Kot na mysz wyskoczył i wojna gotowa!

Kogut – w „sprint” przed lisem. W pędzie traci pióra.

Wilk z kozą – jak w transie, tylko sierści chmura!

Leśniczy – niedźwiedzia w śniegu, po kolana.

Za chwilę – na odwrót – jakaś nagła zmiana!

...

Otulił się Jezus pieluszką po uszy.

Na swych Świętych Nóżkach coś sprawdzić wyruszy.

Czy tylko w tę nockę - jedną w całym roku,

Potrafimy złości zostawić na boku?

Czy ze smutkiem stwierdzi, że wszędzie jest zwada?

Lis – kurę, pies – kota, a sąsiad – sąsiada?

...

Lepiej, by nie spotkał w nas wilka – potwora,

Raczej leśniczego – biegów amatora!

Święta już tuż – tuż. W naszym zabieganiu nie zapomnijmy tylko o jednym: to, jakie będą święta i jak ugościmy w naszych domach Świętą Rodzinę – zależy tylko od nas. Każda choinka będzie najpiękniejsza na świecie, jeśli stanie w domu pełnym miłości, szacunku i wzajemnego zrozumienia.

A żeby tradycji stało się zadość – przyjmijcie do swoich domów te życzenia:

Na te Święta, na te Gody: Żeby każdy z Was był młody! Żeby żonki was kochały i zdrowych kochanków miały.

Żeby się Wam gwiazdki z nieba przymilały kiedy trzeba. A ta jedna choć najmniejsza – była dla Was najważniejsza!

Życzę jeszcze szczęścia skrzynkę i radości odrobinę. Bo jak szczęście dopisuje, człowiek częściej się raduje!

Babcie, żony i córki – nasze małe ozdóbeczki – niech się dobrze mają i o wszystko dbają!

I w oborze, i w kumorze, i w garażu, na traktorze: samochody wode pijom – niech się razem z nami gzijom!

Na te Święta, na te Gody w grudniu zakwitnom jagody.

Scęście będzie kwitło w koło! A teraz – zyjmy wesoło!

Byście byli weseli jako w niebie janieli, zostańcie z Bogiem!

Ps.

że teraz smutna pora, nieszczęścia gnębią i dokuczają - bądźmy dla siebie dobrzy, W jednej malutkiej kropelce miłości można utopić całe góry zła. BĄDŹMY DLA SIEBIE DOBRZY!

Na ten Nowy Rok na ten...

Wanda Czubernatowa i Izabela Zajęcówna

Fot. Robert Miśkowiec

Zwyczaje bożonarodzeniowe w Rabie Wyżnej

Święta Bożego Narodzenia to najbardziej radosne i rodzinne święta w roku.

Okres świętowania rozpoczynała Wigilia, dzień pełen przesądów, zwyczajów, wierzeń i magii. W dawnych czasach mieszkańcy Raby Wyżnej chętnie odwiedzali się rano, w sąsiedztwie, w rodzinie i w gronie znajomych, przy czym zważano, by pierwszym gościem, który odwiedzi dom, był silny, zdrowy mężczyzna. Siła i zdrowie pierwszego gościa miały zapewnić udany, urodzajny i spędzony w zdrowiu rok. Zakazy i nakazy, jakie obowiązywały tego dnia, związane były z powiedzeniem „Jaka Wigilia, taki cały rok”. Niemal wszystko było wróżbą. Z tego też powodu unikano tego dnia kłótni, lenistwa czy pożyczania pieniędzy – z drugiej strony wcześniej wstawano i sumiennie wykonywano obowiązki

Fot. arch. Urszuli Knap

Z samego rana gospodarze wypełniali miskę wodą i wrzucali do niej monety. W tak przygotowanym naczyniu po przebudzeniu mył ręce i twarz każdy z domowników. Obrzęd ten miał zapewniać dostatek i pieniądze przez cały rok.

Na święta ściany i święte obrazy dekorowano gałązkami jodły lub świerka, kwiatkami oraz podłaźniczkami, poprzedniczkami choinek, czyli odciętymi wierchami świerków, które wieszano odwrotnie u powały i ozdabiano ciastkami, jabłkami, opłatkami, kostkami cukru, ziarnami bobu lub orzechami zawiniętymi w złotko lub kolorowy papier, watą czy kolorowymi łańcuchami.

Najstarsi mieszkańcy Raby Wyżnej wspominają, że tego dnia, podczas odwiedzin, przynoszono ze sobą przystrojony np. kwiatkami z bibuły snopek z nieomłóconego zboża i wręczano gospodarzom. Domownicy stawiali go w kącie, gdzie był do końca świąt.

Wigilia była czasem modlitwy, życzeń i wspólnego posiłku. Zazwyczaj do stołu zasiadano wraz z pojawieniem się na niebie pierwszej gwiazdki. Modlitwę zaczynała głowa rodziny, ojciec lub najstarszy domownik. Na wigilijnym stole, pod odświętnym, białym obrusem, było siano, na obrusie owies, a w miskach tradycyjne potrawy: groch z kapustą, zupa z fasoli, kluski kładzione, kapusta z grzybami, czasem ryba, kompot z suszonych owoców. Domownicy przed posiłkiem łamali się opłatkiem i składali sobie życzenia. Potrawy spożywano z jednej miski. W trakcie Wigilii przestrzegano szeregu nakazów i zakazów. Uważano, że w trakcie wieczerzy nie powinno się wstawać i odchodzić od stołu. Mogła to robić jedynie gospodyni, która podawała do stołu. Wieczera kończyła się modlitwą, po której resztki jedzenia wnoszono bydłu do obory.

Fot. Robert Miśkowiec

Fot. arch. Urszuli Knap

Po Wigilii rozpoczynało się wspólne kolędowanie, a dziewczęta wróżyły sobie - wyciągały karteczki z imionami chłopców i nasłuchiwały, z której strony zaszczeka pies (z tej miała mieć kawalera).

Obowiązkowym punktem była Pasterka, na którą szła większość domowników, a po niej odbywały się podłazy, czyli towarzyskie odwiedzinę połączone z podsypywaniem

owsem. Na pogawędce czy wspólnym biesiadowaniu spotykali się sąsiedzi, krewni, znajomi, zaś kawalerowie odwiedzali panny, które wpadły im w oko. Dla tych ostatnich podłazy były formą zalotów.

Boże Narodzenie było drugim, po Wielkanocy, największym świętem w roku. Z tego też powodu zabraniano tego dnia wykonywać jakiegokolwiek pracy: sprzątać, myć naczyń, a nawet leżeć w łóżku „bo zboże kładło by się w polu”. W drugi dzień świąt, na św. Szczepana, w kościele święcono owies, którym – zgodnie z tradycją – obsypywano księdza.

W święta rozpoczynało się również tradycyjne koledowanie. Dzieci, młodzież i dorośli, z szopkami, gwiazdami, turoniem, przebrani za diabła, żyda, króla czy pastuszków, odwiedzali kolejne domostwa, śpiewali kolędy i odgrywali krótkie przedstawienia obrzędowe.

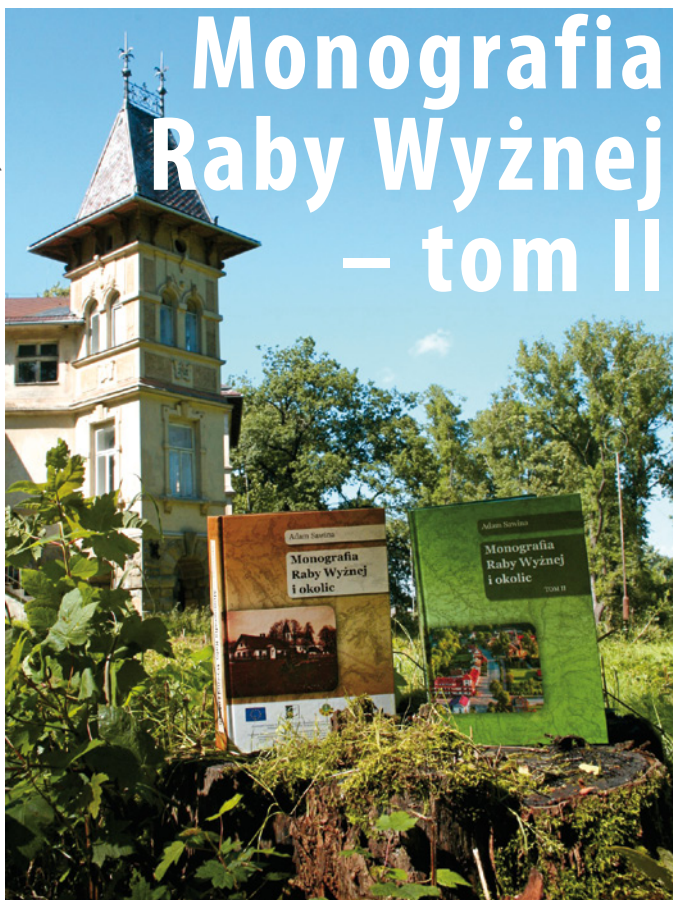
Wspominały mieszkanki Raby Wyżnej, od lat związane z miejscowym Kołem Gospodyń Wiejskich: Urszula Knap, Józefa Knap, Maria Kościelniak i Lucyna Magierowska.

rm

Fot. arch. Urszuli Knap

Fot. arch. Adama Sawiny oraz Tobiasza Orzeła

Jednym z najważniejszych wydarzeń 2020 roku jest z pewnością ukazanie się drugiego tomu „Monografii Raby Wyżnej i okolic” autorstwa rabianina Adama Sawiny. Tom liczy łącznie 563 strony i poświęcony został przede wszystkim działaniom wojennym oraz kwestiom gospodarczym na obszarze Raby Wyżnej i najbliższych miejscowości. Znalazły się w nim także aneksy uzupełniające treść poprzedniego tomu.

Dwutomowe dzieło stanowi owoc ponad 30 lat starań autora: kwerend archiwalnych i bibliotecznych, poszukiwań w zbiorach prywatnych, rozmów z mieszkańcami rodzinnej wsi, fotografowania lokalnych wydarzeń. Na kartach

Monografii ujęto historię Raby od 1560 roku do czasów współczesnych oraz interesujące dane o okolicznych miejscowościach. Autor Monografii, rodowity rabianin na zgromadzenie i opracowanie materiałów do publikacji poświęcił blisko trzydzieści lat. Dzięki licznym informatorom, ludzi kultury i nauki, kwerendum w archiwach, muzeach, bibliotekach itp. udało się wydobyć na światło dzienne wiele cennych wiadomości świadczących o bogatej historii Raby Wyżnej i okolicznych miejscowościach.

Autorowi udało się także nawiązać kontakt z licznym gronem badaczy i pasjonatów, którzy pomogli w dostarczeniu i profesjonalnym opracowaniu materiałów do książki. Dzięki jego zaangażowaniu m.in. udało się dwukrotnie zorganizować przyjazd grupy studentów Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ, którzy pomagali w gromadzeniu danych do monografii (w 2010 r. opiekunką grupy była dr Małgorzata Maj, trzy lata później Tobiasz Orzeł).

Wydanie pierwszego tomu zostało sfinansowane ze środków „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich”, natomiast wydanie drugiego sfinansował sam autor.

Recenzje monografii przygotowali: prof. Stanisław Hodorowicz, były rektor PPWSZ w Nowym Targu oraz mgr Michał Pietrzak z warszawskiej Centrali IPN.

Skąd się wziął pomysł napisania monografii Raby Wyżnej?

Adam Sawina: - W latach 70-tych pracowałem w powiatowej kulturze i tam zetknąłem się z wieloma profesorami, badaczami kultury, historykami, którzy pisali monografie dla wielu miejscowości na Podhalu. Zazdrościłem im, i tym miejscowościom, że mają takie opracowania. Raba Wyżna była uboga w opracowania i wiadomości historyczne. Marzyłem, żeby udało się kiedyś zebrać wszystkie dostępne informacje na jej temat, przeszukać wszystkie możliwe źródła i stworzyć takie właśnie dzieło, jak monografia. Przeszkodą były bardzo wysokie koszty, gdy zlecić przygotowanie takiego opracowania osobom,

które się tym profesjonalnie zajmują. Dlatego postanowiłem już wtedy zbierać wszystkie informacje na temat Raby Wyżnej, jakie wpadły mi w ręce.

Jak wyglądały początki?

A.S.: - Już wówczas, od lat 70-tych, zacząłem systematycznie zbierać i gromadzić książki, artykuły i wszelkiego rodzaju informacje związane z Rabą Wyżną, a w latach 90-tych rozpocząłem wywiady z najstarszymi mieszkańcami wsi. Myślę, że do czasu wydania książki łącznie przeprowadziłem wywiady z ok. 150 osobami. Większość tych starszych ludzi, którzy przekazywali mi informacje ze swojego pokolenia i te, które przekazali im rodzice, już nie żyje. Dużym wsparciem były też studenckie obozy naukowe, które udało się zorganizować w Rabie, pod kątem historycznym. Do tego wszystkiego należy doliczyć setki, jeśli nie tysiące godzin spędzonych na kwerendach i poszukiwaniach w archiwach m.in. Lwowa, Krakowa, Wrocławia, nie licząc lokalnych czy innych zagranicznych źródeł. Dzięki temu udało się zgromadzić obszerny materiał i rozpocząć przygotowania do powstania monografii. Okazało się, że Raba Wyżna ma bardzo pokaźny zasób zbiorów na swój temat.

Kiedy zaczęła powstawać monografia?

A.S.: - Zaczęłem to spisywać od lat 90-tych, a regularne pisanie z zamiarem publikacji rozpocząłem w latach 2006-2008. Prace trwały bardzo długo. Początki były trudne, bo choć jestem osobą z wykształceniem wyższym, to nie miałem warsztatu pisarskiego. Pracując w kulturze miałem jednak do czynienia z ludźmi, którzy są w tym biegli w tej sztuce i dzięki ich wskazówkom i pomocy, mogłem rozpocząć pisanie. Z też miejsca, wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powstania tej monografii, chciałbym serdecznie i szczerze podziękować.

Czy jest Pan zadowolony z efektu końcowego?

A.S.: - Czuję ogromne zadowolenie. Mam ogromną satysfakcję, kiedy otrzymuję telefony z Anglii, Stanów Zjednoczonych czy Szwecji, od emigrantów, rodaków, z prośbą o przesłanie egzemplarzy. Także po przeczytaniu wielu dzwoni z gratulacjami i podziękowaniami. To miłe.

Czy to koniec prac nad historią Raby Wyżnej?

A.S.: - Ta praca nie kończy się. Na pewno jest jeszcze wiele

rzeczy do odkrycia, wiele tematów można poszerzyć i pogłębić. Liczę, że ktoś z młodszego pokolenia będzie kontynuować to dzieło i będzie gromadził dalsze materiały na temat przeszłości naszej miejscowości.

Rozmawiał Robert Miśkowiec

O Autorze:

Adam Sawina urodził się 23 września 1940 roku w Rabie Wyżnej. Od najmłodszych lat wykazywał zainteresowanie kulturą swojej małej ojczyzny. Jako chłopiec z pasją przygotowywał szopki, gwiazdy i turonie, aby wraz z grupą rówieśników podtrzymywać tradycje kolędowania w rodzinnej wsi. Po ukończeniu tutejszej szkoły podstawowej kontynuował naukę w Liceum

Ogólnokształcącym im. Seweryna Goszczyńskiego w Nowym Targu. Absolwent Wydziału Historyczno-Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Odbił dwuletnią zasadniczą służbę wojskową w formacji lotnictwa.

Zawodowo działający w obszarze wychowania, sportu, rekreacji, animacji kultury i administracji publicznej. Pracował m.in. w Komendzie Hufca ZHP, Powiatowym Komitecie Kultury Fizycznej i Turystyki, Klubie Sportowym „Gorce”, „Cepelii” Podhalańskiej, Referacie Kultury Powiatowej Rady Narodowej, Powiatowym Centrum Kultury w Nowym Targu, Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz Urzędzie Miasta i Gminy w Rabce. Ponadto pełnił funkcję Naczelnika Urzędu Gminy w Rabie Wyżnej.

Inicjator i organizator wielu imprez sportowych i kulturalnych na terenie Podhala. Wieloletni opiekun zespołów regionalnych „Duże Podhale”, „Śwarni” i „Hyrni”. Współpomysłodawca „Karnawału Góralskiego” w Bukowinie Tatrzańskiej. Trener i instruktor sportu. Prowadził szkołę narciarską i piłkarską. Pełnił funkcję prezesa LKS Orkan i przewodniczącego Stowarzyszenia na Rzecz Pomocy Ośrodkowi Zdrowia w Rabie Wyżnej. Od 1989 roku, z przerwą na jedną kadencję, radny gminy Raba Wyżna.

Autor kilku artykułów poświęconych regionowi. Miłośnik fotografii i kolekcjoner zabytków kultury materialnej. Uhonorowany licznymi nagrodami i odznaczeniami m.in. dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi.

Zakończono kluczowe inwestycje

Modernizacja ujęcia wody na potoku Kosicznym w Rabe Wyżnej, zakup nowego samochodu pożarniczego dla OSP w Bialance, nowy plac zabaw z siłownią zewnętrzną w Skawie czy budowa nowego szlaku rowerowego na granicy Podhala i Orawy – to tylko niektóre z wielu tegorocznych inwestycji zrealizowanych przez gminę Raba Wyżna.

Gmina Raba Wyżna sfinalizowała w tym roku szereg inwestycji, których realizacja zdecydowanie przyczyniła się do rozwoju naszej małej ojczyzny. Inwestycje w większości zakładały potrzeby mieszkańców oraz wykorzystywały stan otaczającego środowiska. Działania inwestycyjne to przede wszystkim reakcja na wnioski mieszkańców, którzy dziś nie ukrywają zadowolenia z poprawy bezpieczeństwa za sprawą remontu infrastruktury drogowej, czy wsparcia dla OSP oraz poprawy jakości wody dzięki modernizacji ujęcia. Powstałe zaś w gminie miejsca sportowo-rekreacyjne takie, jak plac zabaw i siłownia zewnętrzna, czy budowa nowego szlaku turystycznego – to tylko niektóre z nich, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem tak mieszkańców, jak i w przypadku tego ostatniego, turystów. Wszystkie zadania zrealizowano dzięki rzetelnej i fachowej oraz skutecznej pracy mającej na celu pozyskiwanie środków zewnętrznych, oczywiście przy współudziale środków własnych gminy.

Poprawiono infrastrukturę drogową w Rokicinach Podhalańskich, Sieniawie i Rabe Wyżnej

Droga gminna na Smalcówce gotowa

Gmina Raba Wyżna zakończyła realizację zadania pn. „Remont drogi gminnej nr 364075K Smalcówka w miejscowości Rokiciny Podhalańskie Gmina Raba Wyżna w km 0+030 - 0+860” dofinansowanego ze środków

Państwowego Funduszu Celowego, Funduszu Dróg Samorządowych.

W ramach zadania została wykonana nawierzchnia bitumiczno-asfaltowa o długości 830 mb. Całkowita wartość inwestycji: 746 535,32 zł w tym dofinansowanie z w/w funduszu: 420 765,00 zł.

Remont drogi gminnej Kościelna zakończony

Gmina Raba Wyżna zrealizowała zadanie pn. „Remont drogi gminnej nr 364266 K odcinek I w km 0+000 – 0+040, odcinek II w km 0+046 – 0+356

w miejscowości Sieniawa, Gmina Raba Wyżna” dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Celowego, Funduszu Dróg Samorządowych.

W ramach zadania została wykonana nowa nawierzchnia bitumiczno-asfaltowa o długości 350 mb. Celem w/w zadania było polepszenie infrastruktury drogowej, dzięki której poruszanie się w ciągu komunikacyjnym zarówno pojazdom kołowym, jak i pieszym będzie bezpieczniejsze. Całkowita wartość inwestycji: 173 027,74 zł w tym do-

finansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych: 114 754,00 zł.

Poprawiono stan drogi gminnej Plebańskie

Gmina Raba Wyżna zrealizowała zadanie pn. „Remont drogi gminnej nr 364039 K odcinek I w km 0+000 – 0+077, odcinek II w km 0+081 – 0+684 w miejscowości Raba Wyżna, Gmina Raba Wyżna” dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Celowego, Funduszu Dróg Samorządowych.

W ramach zadania została wykonana nowa nawierzchnia bitumiczno-asfaltowa o długości 680 mb. Celem w/w zadania było polepszenie infrastruktury drogowej, dzięki której poruszanie się w ciągu komunikacyjnym zarówno pojazdom kołowym, jak i pieszym będzie bezpieczniejsze. Całkowita wartość inwestycji: 354 847,56 zł w tym dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych: 244 252,00 zł.

Utwardzono plac manewrowy przy OSP w Podsarniu

Gmina Raba Wyżna zakończyła realizację zadania pn. „Modernizacja remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Podsarniu polegająca na utwardzeniu placu manewrowego”. Projekt współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego na realizację prac budowlano-remontowych w remizach strażackich w 2020 r.

W ramach zadania zostały wykonane: roboty rozbiórkowe, ziemne, utwardzony plac kruszywem łamanym: 100 m².

Całkowity koszt zadania: 75 017,70 zł, w tym: dofinansowanie ze środków województwa małopolskiego: 30 000,00 zł.

OSP w Bielanka z nowym samochodem ratowniczo-gaśniczym

5 listopada zastępca wójta gminy Raba Wyżna Rafał Grygorowicz w obecności prezesa Zarządu Oddziału Międzygminnego Raba Wyżna-Spytkowice ZOSP RP w Rabie Wyżnej Roberta Wodziaka oficjalnie przekazał członkom Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielance średni samochód ratowniczo-gaśniczy.

Samochód został współfinansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości,

którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Nabycie samochodu przyczyni się do szybszej, sprawniejszej, bezpieczniejszej interwencji jednostki OSP Bielanka w podejmowanych akcjach bojowych, a także zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców z terenu gminy, a także ościennych gmin. Całkowita wartość: 430 000,00 zł, w tym dofinansowanie: 330 000,00 zł.

W Skawie powstał nowy plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną oraz boisko sportowe

Gmina Raba Wyżna zakończyła realizację zadania pn. „Budowa obiektów małej architektury w miejscu publicznym w miejscowości Skawa” ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) w ramach Programu Rozwoju Małej Infrastruktury Sportowo-

Rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA) edycja 2019. W ramach zadania powstał plac zabaw, siłownia zewnętrzna wraz z zagospodarowaniem terenu. Całkowity koszt zadania: 507 160,93 zł, w tym dofinansowanie z w/w funduszu: 70 000,00 zł.

26 listopada została zakończona realizacja zadania pn. „Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Skawa” w ramach projektu „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa-MIRS” w 2020 roku.

W ramach zadania wybudowane zostało boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej o wym. 44 x

22 m do gry: w piłkę nożną, piłkę ręczną, koszykówkę, siatkówkę. Całkowita wartość zadania: 394 707,00 zł, w tym: wartość dofinansowania: 152 320,00 zł.

Nowy szlak turystyczny

Gmina Raba Wyżna zrealizowała również projekt pn. „Budowa szlaku turystycznego na terenie Gminy Raba Wyżna” w ramach poddziałania: 6.1.4 Lokalne trasy turystyczne – SPR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

W ramach projektu wybudowano szlak turystyczny (ścieżkę pieszo-rowerową) na odcinku o długości 7,019 km, który będzie ogólnodostępny dla wszystkich mieszkańców i przyjezdnych przez cały rok.

Szlak położony jest na granicy dwóch regionów Orawy i Podhala, gdzie z jednej strony rozciąga się piękny widok na Babią Górę, natomiast z drugiej widok na pasmo Tatr. Sąsiedztwo lasów państwowych sprawia, że fauna i flora w tym rejonie jest szczególnie wyjątkowa. Warto dodać, że w czasie zaborów szlak stanowił granicę państwa, co sta-

nowi jego walor historyczny i podnosi jego atrakcyjność. Z kolei na terenie wiosek, przez które szlak przebiega, występuje szereg obiektów o walorach zabytkowych, są to: kapliczki, figury krzyża, domy mieszkalne, dzwonnice oraz figura św. Jana Nepomucena.

Całkowita wartość projektu: 3 572 817,03 PLN, w tym dofinansowanie ze środków europejskich: 1 819 315,94 PLN oraz współfinansowanie krajowe z budżetu państwa: 151 609,67 PLN.

Zmodernizowano stację uzdatniania wody w Rabie Wyżnej

Gmina Raba Wyżna w ramach modernizacji stacji uzdatniania wody na potoku Koscicze zakupiła i zamontowała w czerwcu mobilny generator ozonu służący do dezynfekcji wody pitnej, jak i sieci wodociągowej. Zainstalowane urządzenie poprawiło w znacznym stopniu jakość wody pitnej. Wartość urządzenia wraz z zamontowaniem i wykonaniem rurociągów technologicznych wyniosła 305 655,00 zł.

Oprac. Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy

Gmina Raba Wyżna nie zwalnia tempa

Mimo trudnej sytuacji związanej z pandemią, gmina nie tylko z powodzeniem zakończyła szereg inwestycji, ale też planuje nowe. W tym momencie trwa między innymi drugi etap budowy budynku wielofunkcyjnego w Sieniawie, rozpoczynają się prace związane z budową kanalizacji w Rabie Wyżnej i Rokicinach Podhalańskich czy Skawie. Planowane są remonty dróg. Gmina sukcesywnie podpisuje umowy na kolejne zadania, ogłasza przetargi, pozyskuje środki finansowe na nowe inwestycje.

Sieniawa

Trwa budowa budynku wielofunkcyjnego

Gmina Raba Wyżna realizuje drugi etap budowy budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Sieniawa, które-

go koszt wynosi 1 188 993,72 zł. Zadanie obejmuje wykonanie robót wykończeniowych zewnętrznych wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku, tj. wykonaniem studni, budową zbiornika p.poż., budową zbiornika bezodpływowego, budową muru oporowego, wykonaniem dojazdu wraz z miejscami postojowymi oraz oświetlenia zewnętrznego i ogrodzenia terenu działki. Zakończenie etapu drugiego planowane jest na 31.03.2021 roku.

Obecnie gmina Raba Wyżna podpisała z wykonawcą umowę na trzeci etap budowy budynku wielofunkcyjnego. Ten etap polegał będzie na wykonaniu robót wykończeniowych wewnętrznych. Planowany termin zakończenia etapu trzeciego to 30.11.2022 roku.

Zakończenie budowy przyczyni się do powstania nowej przychodni, żłobka, przedszkola, biblioteki oraz salki wielofunkcyjnej, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli bezpiecznie korzystać z działających w nim instytucji. Ponadto gmina Raba Wyżna złożyła wniosek w ramach naboru o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego na współfinansowanie zadań obejmujących trzeci etap budowy budynku.

Należy zaznaczyć, że w ramach działań mających na celu pozyskanie środków zewnętrznych na dofinansowanie tak dużej inwestycji, jaką jest budynek wielofunkcyjny w gminie Raba Wyżna, w bieżącym roku udało się pozyskać środki z Województwa Małopolskiego na budowę zbiornika wody opadowej w ramach pomocy finansowej dla gmin na zadania polegające na racjonalnym gospodarowaniu wodami opadowymi „Małopolska deszczówka”.

Raba Wyżna i Rokiciny Podhalańskie

Budowa kanalizacji

Gmina Raba Wyżna podpisała umowę z Marszałkiem Województwa Małopolskiego na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej dla prawobrzeżnej części Raby Wyżnej wraz z łącznikiem kanalizacji pomiędzy lewobrzeżną Rabą, a prawobrzeżną Rabą

w dolnej części Raby Wyżnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach operacji typu Gospodarka wodno-ściekowa. Całkowita wartość zadania: 2 922 347,65 zł, w tym dofinansowanie: 1 491 406,00 zł. Planowany termin zakończenia zadania to kwiecień 2022 roku.

Obecnie gmina Raba Wyżna ogłosiła postępowanie przetargowe na zadanie, które będzie obejmowało wykonanie głównego kanału wraz z kanałami bocznymi o łącznej długości: 2,3 km na rolach: Kapalkówka, Wójcikówka, Bogdałówka, Wojtusiówka, Łopatkówka oraz Role w miejscowości Raba Wyżna.

Ponadto, by kontynuować tego typu działania gmina Raba Wyżna złożyła wniosek w ramach naboru o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego na współfinansowanie zadania obejmującego budowę sieci kanalizacji sanitarnej o długości ok. 6 km w miejscowości Rokiciny Podhalańskie i Raba Wyżna. W ramach planowanego zadania zostanie wykonany kanał głów-

ny kolektora kanalizacji wraz z kanałami bocznymi.

Przekroczenia kanalizacją sanitarną pod torami kolejowymi

W celu dokończenia budowy kanalizacji sanitarnej w Rokicinach Podhalańskich i Rabie Wyżnej gmina Raba Wyżna na początku roku podpisała umowę z wykonawcą na realizację zadania pn. „Wykonanie kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową pod torami kolejowymi w Rokicinach Podhalańskich i w Rabie Wyżnej”. Zadanie obejmuje wykonanie łącznie ośmiu przekroczeń na terenie zamkniętym należącym do PKP.

Całkowita wartość zadania wynosi 431 023,61 zł. Planowany termin zakończenia zadania to grudzień 2020 r.

Skawa

Plan budowy kanalizacji i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków

Gmina Raba Wyżna w odpowiedzi na wnioski radnych oraz mieszkańców ogłosiła postępowanie przetargowe na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej i na jej podstawie zostaną zrealizowane roboty budowlano-instalacyjne w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Skawa wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków” dla obszaru położonego między rolami: Pańskie, Zabornia, Granice w miejscowości Skawa wraz z modernizacją istniejącej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy Zespole Szkół w Skawie. **Budowa kanalizacji jest zależna od przetargu, ważne jest, by został wyłoniony wykonawca.** W innym wypadku zadanie zostanie odroczone. Termin składania ofert upływa 17.12.2020 roku.

Kolejne inwestycje na terenie gminy w trakcie

Modernizacja linii kolejowej PKP

W bieżącym roku na terenie gminy Raba Wyżna Polskie Koleje Państwowe modernizują linie kolejowe nr 98 Sucha Beskidzka–Chabówka oraz nr 99 Chabówka–Zakopane, polegające na całkowitej wymianie torowiska, wyko-

naniu nowej infrastruktury towarzyszącej (linie energetyczne, teletechniczne, przepusty) oraz modernizacji przejazdów kolejowych.

Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 958

Gmina Raba Wyżna współfinansuje wraz z Województwem Małopolskim

oraz okolicznymi gminami wykonanie zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 958 Chabówka – Zakopane” realizowanego przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Zadanie obejmuje m.in. modernizację mostu w miejscowości Rokiciny Podhalańskie na potoku Rokicianka wraz z wymianą nawierzchni bitumiczno-asfaltowej na niektórych odcinkach drogi. Całkowita wartość zadania wynosi 6 898 500,00 zł.

Inwestycja realizowana od 2018 roku, natomiast planowany termin zakończenia zadania to rok 2021.

Złożono kolejne wnioski o dofinansowanie przyszłorocznych inwestycji drogowych

Gmina Raba Wyżna, by móc realizować kolejne inwestycje drogowe w 2021 roku, które są w głównej mierze wnioskami mieszkańców, w bieżącym roku złożyła trzy wnioski na realizację zadań dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Celowego, Funduszu Dróg Samorządowych, a które mają na celu remont dróg, a przez to zwiększenie bezpieczeństwa

osób i pojazdów poruszających się po nich. Zadania, na które złożono wnioski to:

1) „Remont drogi gminnej nr 364292K Dupczówka – Chabówka w km od 0+010 do km 0+340 w miejscowości Skawa, Gmina Raba Wyżna”. W ramach zadania planuje się wykonanie nawierzchni bitumiczno-asfaltowej o długości 330 mb.

2) „Remont drogi gminnej nr 364354K Jaroszkówka w km 0+000 - 0+580 w miejscowości Skawa, Gmina Raba Wyżna”. W ramach zadania planuje się wykonanie nawierzchni bitumiczno-asfaltowej o długości 580 mb.

3) „Remont drogi gminnej nr 364023K odcinek I w km 0+000 - 0+193, odcinek II w km 0+202 - 0+300 w miejscowości Raba Wyżna, Gmina Raba Wyżna” (Jaskówka). W ramach zadania planuje się wykonanie nawierzchni bitumiczno-asfaltowej o długości 291 mb.

Oprac. Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy

Powszechny Spis Rolny 2020

W ramach Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego na terenie gminy Raba Wyżna od 1 września do 30 listopada br. spisanych zostało 1013 gospodarstw rolnych, według stanu na dzień 1 czerwca 2020 roku, czyli 97,5% ogółu gospodarstw objętych spisem.

Użytkownicy gospodarstw rolnych mogli udzielić informacji o gospodarstwach rolnych przez:

- samospis internetowy przeprowadzony za pośrednictwem interaktywnej aplikacji, dostępnej na stronie internetowej GUS <https://spisrolny.gov.pl/>
- telefon, dzwoniąc na numer infolinii spisowej 22 279 99 99,

Na czas trwania Powszechnego Spisu Rolnego 2020, w Urzędzie Gminy w Rabie Wyżnej dostępne było stanowisko spisowe, gdzie można było wypełnić formularz internetowy. W trakcie trwa-

nia Powszechnego Spisu Rolnego 2020 Gminne Biuro Spisowe prowadziło dyżury w celach informacyjnych i interwencyjnych.

Z użytkownikami gospodarstw rolnych, którzy nie spisali się samodzielnie kontaktowali się rachmistrzowie spisowi:

- telefonicznie, w celu przeprowadzenia spisu w wywiadzie telefonicznym,
- bezpośrednio – w celu przeprowadzenia spisu w wywiadzie bezpośrednim w miejscu dogodnym dla użytkownika gospodarstwa rolnego.

Na terenie gminy Raba Wyżna od dnia 1 października pracowało 4 rachmistrzów spisowych, którzy wykonywali swoje obowiązki z wielką starannością i zaangażowaniem. Udział w Powszechnym Spisie Rolnym dla wszystkich rolników był obowiązkowy. Wszystkie pozyskane w czasie spisu dane podlegają bezwzględnej ochronie na zasadach określonych w art. 10 usta-

wy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 649, z późn. zm.). Wszystkim rolnikom, którzy wypełnili swój obowiązek bardzo dziękujemy.

Dane zebrane w spisie rolnym posłużą m.in. do opracowania programów rozwojowych oraz przełożą się na wielkość środków otrzymywanych przez Polskę z Unii Europejskiej.

Gminne Biuro Spisowe w Rabie Wyżnej

Obrady radnych

Tegoroczne prace komisji oraz obrady Rady Gminy Raba Wyżna odbywały się bez przeszkód, aczkolwiek zgodnie

z reżimem sanitarnym. Wójt gminy Andrzej Dziwisz uzyskał absolutorium i wotum zaufania. Podjęto także szereg uchwał – zgodnie z planem pracy Rady Gminy na rok 2020.

W okresie od marca do października Rada Gminy Raba Wyżna obradowała 5 razy. Z uwagi na pandemię koronawirusa w marcu nie było sesji, lipiec był tradycyjnie miesiącem przerwy w pracach rady, w maju i czerwcu sesje odbyły się na sali obrad, a w kwietniu, we wrześniu, w październiku i listopadzie radni debatowali on-line. Na sesje nie byli zapraszani goście i sołtysi, ale mieli możliwość śledzenia obrad poprzez oglądanie transmisji z sesji, dostępnej na stronie urzędu. Na każdej sesji obecne były władze gminy oraz osoby niezbędne do prawidłowego przebiegu obrad, w tym radca prawny.

Podczas sesji czerwcowej sprawozdanie z wykonania budżetu oraz informację o stanie mienia komunalnego przedstawiła skarbnik gminy Beata Kalemba. Wykonanie budżetu pozytywnie zaopiniowały komisje rady. Również Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie wyraziła pozytywną opinię o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Raba Wyżna za rok 2019 i pozytywnie zaopiniowała informację o stanie mienia gminy. Z kolei wójt gminy Andrzej Dziwisz otrzymał od radnych absolutorium za wykonanie ubiegłorocznego budżetu oraz wotum zaufania. W głosowaniu nad wotum zaufania oraz absolutorium, za udzieleniem było 14 radnych, a 1 radny wstrzymał się w obu sprawach od głosu.

W sierpniu radni podjęli uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów ko-

Fot. arch. Biura Rady Gminy Raba Wyżna

munalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

We wrześniu uchwalono rezolucję dotyczącą podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obejmujących obowiązek właścicieli nieruchomości polegający na uprzątnięciu błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników. Również we wrześniu przedłużono uchwałą mieszkańcom możliwość odbioru zdemontowanych odpadów azbestowych lub gruzu azbestowego do dnia 31 maja 2021 roku.

Podczas sesji listopadowej radni uchwalili nowe stawki za odbiór śmieci, obowiązujące od 1 stycznia 2021 roku. Ustalono, że stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość będzie wynosić 21,00 zł, w przypadku niewypełnienia obowiązku segregowania odpadów przez właściciela nieruchomości stawka

ta wynosić będzie 63,00 zł miesięcznie. Ponadto właściciele nieruchomości, ale tylko - uwaga! - zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy będą kompostować bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym uzyskają zniżkę w wysokości 1,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Warunkiem uzyskania zniżki jest złożenie przez właściciela nieruchomości deklaracji zawierającej informację o posiadaniu kompostownika przydomowego. (Więcej na ten temat na str. 42).

Od października, z uwagi na śmierć Edwarda Sobczaka, radnego ze Skawy, radni pracują na sesjach w składzie 14-osobowym. Edward Sobczak był członkiem trzech komisji: Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Ochrony Socjalnej, Komisji Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Wybory uzupełniające do Rady Gminy Raba Wyżna w okręgu wyborczym nr 13 odbędą się 31 stycznia 2021 roku.

Oprac. Anna Piaskowy

WYKAZ UCHWAŁ PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ GMINY RABA WYŻNA

DATA	NR	TYTUŁ
2020-04-30	XVI/131/2020	Przyjęcie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2019
2020-04-30	XVI/132/2020	Dzierżawa nieruchomości Gminy Raba Wyżna

2020-04-30	XVI/133/2020	Dzierżawa nieruchomości Gminy Raba Wyżna
2020-04-30	XVI/134/2020	Ustalenie górnych stawek opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych obowiązujących na terenie Gminy Raba Wyżna
2020-04-30	XVI/135/2020	Udzielenie pomocy finansowej samorządowi Województwa Małopolskiego
2020-04-30	XVI/136/2020	Udzielenie pomocy finansowej samorządowi Województwa Małopolskiego
2020-04-30	XVI/137/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-04-30	XVI/138/2020	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raba Wyżna na lata 2020–2028
2020-04-30	XVI/139/2020	Wystosowanie Apelu do PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Nowym Sączu dotyczącego uwzględnienia w pracach związanych z modernizacją linii kolejowej nr 98 Sucha Beskidzka – Chabówka – Zakopane przebudowy wiaduktów przebiegających nad drogami gminnymi wyszczególnionymi w piśmie znak: ZPD.7226.3.2020 Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-04-30	XVI/140/2020	Wystosowanie Apelu do Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad w Krakowie o niezwłoczne podjęcie działań modernizacyjno-inwestycyjnych zmierzających do oznakowania skrzyżowania drogi krajowej E7 z drogą gminną Skawa – Chabówka w miejscowości Skawa (Granice) „inteligentną sygnalizacją świetlną”
2020-04-30	XVI/141/2020	Rozpatrzenie skargi z dnia 23.12.2019 roku na działalność Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-04-30	XVI/142/2020	Rozpatrzenie skargi z dnia 07.02.2020 roku na bezczynność Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-05-28	XVII/143/2020	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gminie Raba Wyżna za 2019 rok
2020-05-28	XVII/144/2020	Wyrażenie zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokalu użytkowego, stanowiącego własność Gminy Raba Wyżna oraz odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tej umowy
2020-05-28	XVII/145/2020	Wyrażenie zgody na zrzeczenie się przez Gminę Raba Wyżna odszkodowania za nieruchomość przejętą z mocy prawa przez Powiat Nowotarski
2020-05-28	XVII/146/2020	Udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Nowotarskiemu
2020-05-28	XVII/147/2020	Odstąpienie od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Raba Wyżna lub jej jednostkom organizacyjnym, wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy o finansach publicznych, w stosunku do podmiotów, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19
2020-05-28	XVII/148/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-05-28	XVII/149/2020	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raba Wyżna na lata 2020–2028
2020-05-28	XVII/150/2020	Ogłoszenie jednolitego tekstu uchwały Nr XXI/175/2016 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi

2020-05-28	XVII/151/2020	Rozpatrzenie petycji z dnia 02.04.2020 roku
2020-06-30	XVIII/152/2020	Rezolucja dotyczącej równego traktowania szpitali wchodzących do sieci szpitali oraz szpitali funkcjonujących poza siecią szpitali w zakresie wzrostu finansowania w związku z epidemią COVID 19.
2020-06-30	XVIII/153/2020	Wotum zaufania dla Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-06-30	XVIII/154/2020	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Raba Wyżna za 2019 rok
2020-06-30	XVIII/155/2020	Absolutorium dla Wójta Gminy Raba Wyżna z tytułu wykonania budżetu za 2019 rok
2020-06-30	XVIII/156/2020	Wyrażenie zgody na dzierżawę i najem nieruchomości stanowiących własność Gminy Raba Wyżna oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy i najmu
2020-06-30	XVIII/157/2020	Określenie średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Raba Wyżna, w roku szkolnym 2020/2021
2020-06-30	XVIII/158/2020	Udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Nowotarskiemu
2020-06-30	XVIII/159/2020	Zmiana uchwały nr XVII/147/2020 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie odstąpienia od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Raba Wyżna lub jej jednostkom organizacyjnym, wymienionym art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy o finansach publicznych, w stosunku do podmiotów, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19
2020-06-30	XVIII/160/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-08-27	XIX/161/2020	Przyjęcie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raba Wyżna
2020-08-27	XIX/162/2020	Określenie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi
2020-08-27	XIX/163/2020	Zmiana Uchwały NR XLIV/370/2018 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 26 czerwca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie odpłatnej służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Raba Wyżna
2020-08-27	XIX/164/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna oraz w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie nieruchomości należących do Gminy Raba Wyżna
2020-08-27	XIX/165/2020	Dzierżawa nieruchomości Gminy Raba Wyżna
2020-08-27	XIX/166/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-08-27	XIX/167/2020	Zatwierdzenie rocznego skonsolidowanego bilansu Gminy Raba Wyżna za 2019 rok
2020-08-27	XIX/168/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-08-27	XIX/169/2020	Ogłoszenie jednolitego tekstu uchwały nr XLI/364/2009 Rady Gminy w Rabie Wyżnej z dnia 26 listopada 2009 roku w sprawie przyjęcia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Raba Wyżna
2020-09-24	XX/170/2020	Określenie wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego

2020-09-24	XX/171/2020	Zmiana uchwały w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego zasady udzielania dotacji na realizację zadań w ramach projektu pn. „Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu gminy Raba Wyżna” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś 5 – Ochrona środowiska, Działanie 5.2 – Rozwijanie systemu gospodarki odpadami, Poddziałanie 5.2.2. Gospodarka odpadami
2020-09-24	XX/172/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-09-24	XX/173/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-09-24	XX/174/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-09-24	XX/175/2020	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raba Wyżna na lata 2020–2028
2020-09-24	XX/176/2020	Przyjęcie rezolucji dotyczącej podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obejmujących obowiązek właścicieli nieruchomości polegający na uprzątnięciu błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników
2020-09-24	XX/177/2020	Rozpatrzenie skargi z dnia 19.05.2020 roku na działalność Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-09-24	XX/178/2020	Rozpatrzenie petycji z dnia 04.08.2020 roku
2020-09-24	XX/179/2020	Rozpatrzenia wniosku mieszkańców roli Bugajówka oraz roli Jeleniówka w Rokicinach Podhalańskich z dnia 03.09.2020 roku
2020-10-29	XXI/180/2020	Przyjęcie „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Raba Wyżna na lata 2016–2030”
2020-10-29	XXI/181/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bukowina-Osiedle w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/182/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Harkabuz w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/183/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Raba Wyżna w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/184/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Rokiciny Podhalańskie w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/185/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Sieniawa w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/186/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Podsarnie w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/187/2020	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Skawa w Gminie Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/188/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/189/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna

2020-10-29	XXI/190/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/191/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-10-29	XXI/192/2020	Wyrażenie zgody na dzierżawę i najem nieruchomości stanowiących własność Gminy Raba Wyżna oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów i najmu
2020-10-29	XXI/193/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-10-29	XXI/194/2020	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raba Wyżna na lata 2020–2028
2020-11-26	XXII/195/2020	Przyjęcie Rocznej Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok
2020-11-26	XXII/196/2020	Wyznaczenie obszaru i granic aglomeracji Raba Wyżna – Rokiciny Podhalańskie
2020-11-26	XXII/197/2020	Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raba Wyżna i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w obszarze gminy Raba Wyżna
2020-11-26	XXII/198/2020	Wyrażenie zgody na nabycie prawa własności nieruchomości na rzecz Gminy Raba Wyżna
2020-11-26	XXII/199/2020	Wybór metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty
2020-11-26	XXII/200/2020	Zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym
2020-11-26	XXII/201/2020	Określenie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Raba Wyżna oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej
2020-11-26	XXII/202/2020	Udzielenie pomocy finansowej dla Województwa Małopolskiego
2020-11-26	XXII/203/2020	Zmiany w budżecie na 2020 rok
2020-11-26	XXII/204/2020	Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raba Wyżna na lata 2020–2028
2020-11-26	XXII/205/2020	Ogłoszenie jednolitego tekstu uchwały nr XXV/197/2016 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 29 listopada 2016 roku w sprawie wprowadzenia wspólnej obsługi dla jednostek organizacyjnych Gminy Raba Wyżna
2020-11-26	XXII/206/2020	Ogłoszenie jednolitego tekstu uchwały Nr IV/23/2003 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 24 stycznia 2003 roku w sprawie powołania jednostki organizacyjnej o nazwie Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół Gminy Raba Wyżna i nadania jej Statutu
2020-11-26	XXII/207/2020	Rozpatrzenie skargi z dnia 06.10.2020 roku na działalność Wójta Gminy Raba Wyżna
2020-11-26	XXII/208/2020	Rozpatrzenia wniosku mieszkańca Gminy Raba Wyżna z dnia 10.09.2020 roku

Pełna treść uchwał dostępna jest na stronie: www.rabawyzna.pl, zakładka: [samorząd lokalny/prawo](#)

Zimowe utrzymanie dróg gminnych

Informujemy, iż w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego na zadanie „Zimowe utrzymanie dróg na terenie gminy Raba Wyżna w latach 2020/2022” za utrzymanie dróg

Przypomnienie - INWENTARYZACJA ŹRÓDEŁ CIEPŁA

W związku z trwającymi pracami nad aktualizacją Bazy Inwentaryzacji Ogrzewania Budynków, wójt gminy Raba Wyżna przypomina wszystkim mieszkańcom gminy o konieczności składania ankiet pn. „INWENTARYZACJA ŹRÓDEŁ CIEPŁA”.

Informacja skierowana jest do właścicieli/użytkowników nieruchomości z terenu gminy, którzy:

- 1) do tej pory nie złożyli wspomnianego dokumentu w Urzędzie Gminy w Rabie Wyżnej,
- 2) od czasu złożenia ankiety dokonali zmian w zakresie ogrzewania lub termomodernizacji budynku.

Wypełnione formularze można składać:

- w sekretariacie Urzędu Gminy Raba Wyżna,
- pocztą na adres: Urząd Gminy Raba Wyżna 34-721 Raba Wyżna 41.

Formularze dostępne są na stronie internetowej gminy Raba Wyżna (www.raba-wyzna.pl) lub w siedzibie urzędu.

UWAGA!!!: W przypadku niezłożenia ankiet wójt gminy Raba Wyżna będzie uprawniony do przeprowadzenia kontroli posesji w celu ustalenia danych dotyczących źródeł ogrzewania, posiadanych odnawialnych źródeł energii (kollektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.) i stopnia przeprowadzonej termomodernizacji budynków.

Oprac. Referat Geodezji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska

gminnych w poszczególnych miejscowościach odpowiadają następujący wykonawcy:

1). Raba Wyżna z wyłączeniem „górnjej części” Raby Wyżnej

- F.U. Wojciech Łukaszka z siedzibą 34-721 Raba Wyżna 176 a

oraz

- F.H.U. „BÓR” Wojciech Szewczyk z siedzibą 34-723 Sieniawa, Bielanka 1 a

2). Raba Wyżna „część górna” oraz Bielanka

- Usługi Budowlane „KRÓL” Piotr Król z siedzibą 34-721 Raba Wyżna 726 a

3). Rokiciny Podhalańskie

- Usługi Ogólnobudowlane Zbigniew Dziwisz z siedzibą 34-721 Raba Wyżna 406 a

4). Skawa

- „PROFES” Firma Remontowo-Budowlana Rafał Konieczny z siedzibą 34-713 Skawa 79 b

5). Sieniawa

- F.H.U. „BÓR” Wojciech Szewczyk z siedzibą 34-723 Sieniawa, Bielanka 1 a

oraz

- F.U. Wojciech Łukaszka z siedzibą 34-721 Raba Wyżna 176 a

6). Podsarnie

-Firma Usługowo-Budowlana Bachuła Jacek z siedzibą 34-721 Raba Wyżna, Podsarnie 50

7). Harkabuz i Bukowina Osiedle

-Zakład Usług Stolarskich Sarniak

Aleksander z siedzibą 34-721 Raba Wyżna, Podsarnie 41 a

Informujemy również, że drogi gminne stanowią najniższą kategorię dróg publicznych, co za tym idzie standard utrzymania tych dróg jest niższy. Jezdnia jest odśnieżana na całej szerokości śnieg luźny i zasypany mogą występować do 8 godzin od ustania opadów, dopuszczone są przerwy w komunikacji do 8 godzin po ustaniu opadów. Jezdnia posypywana jest na odcinkach decydujących o ruchu w przypadku oblodzenia nawierzchni do 6 godzin od wystąpienia i zgłoszenia zjawiska.

Ponadto przypominamy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 4 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2016, poz. 250) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, **naależy do obowiązków właściciela nieruchomości.**

W przypadku wystąpienia problemów z zimowym utrzymaniem dróg należy kontaktować się z Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rabie Wyżnej pod nr telefonu 18 26 88 950 w godzinach pracy Urzędu Gminy.

Oprac. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rabie Wyżnej

Kolejny nabór wniosków dotyczących unieszkodliwiania odpadów

W związku z przedłużeniem terminu realizacji projektu pn. „Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu gminy Raba Wyżna”, nr projektu RPMP.05.02.02-12-1106/17 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 wójt gminy Raba Wyżna zachęca mieszkańców do składania wnio-

sków do wyżej wymienionego projektu.

O dofinansowanie mogą się ubiegać osoby fizyczne. W ramach projektu przewidziano nieodpłatny odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z obszaru gminy. Działania w ramach projektu, czyli między innymi wywóz zdemontowanych odpadów azbestowych lub gruzu azbe-

stowego, będzie realizowany do dnia 31 maja 2021 roku, po przeprowadzonej procedurze wyboru wykonawcy usługi.

Szczegóły dotyczące regulaminu oraz warunków przyznawania pomocy, a także obowiązujące wzory wniosków można uzyskać w Referacie Geodezji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Urzędzie Gminy Raba Wyżna w pokoju 3-02 lub pod numerem telefonu 18 26 91 271.

Regulamin oraz załączniki dot. w/w projektu można pobrać ze strony internetowej BIP Gminy Raba Wyżna.

Oprac. Referat Geodezji
Rolnictwa i Ochrony Środowiska

Zakaz spalania odpadów

Wójt gminy Raba Wyżna informuje, że na terenie gminy obowiązuje ustawa ZAKAZ SPALANIA ODPADÓW na nieruchomościach oraz w piecach domowych.

Palenie śmieci w piecu to wykroczenie! Do pieca nie wolno wrzucać między innymi:

- drewna z mebli i ram okiennych oraz jakiegokolwiek malowanego lub impregnowanego drewna;
- płyt paździerzowych, wiórowych, paneli podłogowych, desek parkietowych, dykt;
- papy i innych materiałów izolacyjnych;
- plastiku;
- odzieży;
- opon;
- pianek tapicerskich;
- papieru z nadrukiem farb kolorowych, wielomateriałowych opakowań i środków higienicznych;
- zmieszanych odpadów komunalnych.

Nadmiar gałęzi czy suchych liści zgodnie z prawem powinno się kompostować, a nie spalać. Mieszkańcy gminy Raba Wyżna mogą bezpłatnie korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów, zlokalizowanego w miejscowości Raba Wyżna (więcej informacji w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rabie Wyżnej).

WSPIERAJ SENIORA

Seniorze! Masz więcej niż 70 lat i potrzebujesz wsparcia?

Zadzwoń na specjalną infolinię*

22 505 11 11

*koszt połączenia wg standardowych stawek operatora

lub telefon GOPS w Rabie Wyżnej
18 267 12 31

Dzwoniąc pod numer telefonu, osoby starsze będą mogły poprosić o pomoc w czynnościach, które wymagają wyjścia z domu, a które utrudnione są przez panującą pandemię. Mowa między innymi o zakupach spożywczych czy dostarczeniu artykułów higienicznych, a także zakupie leków.

Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skontaktuje się z seniorem; zweryfikuje zgłoszenie i ustali wszystkie szczegóły związane z udzieleniem pomocy. Dla bezpieczeństwa seniora podczas rozmowy zostanie ustalone hasło weryfikacyjne, którym będzie się posługiwał pracownik ośrodka w kontakcie z seniorem.

Ważne!

Tylko osoby legitymujące się legitymacją pracownika pomocy społecznej lub osoby mające pisemne upoważnienie wystawione przez kierownika GOPS opatrzone pieczęcią ośrodka oraz pieczęcią będą kontaktować się z seniorem.

Rozpalając ogień na działce czy podwórku, możemy złamać artykuł 145 Kodeksu wykroczeń stosowany w przypadku „zanieczyszczenia lub zaśmiecania miejsc dostępnych dla publiczności”. W przypadku stwierdzenia spalania odpadów w piecach domowych podejmowane są sankcje karne wynikające z artykułu 191 ustawy o odpadach tj. „naruszenie zakazu termicznego przekształcania odpadów w instalacji do tego nie

przeznaczonych”. Kara może wynieść nawet 5.000,00 zł.

Spalanie śmieci w domowym piecu truje!

W wyniku spalania odpadów do atmosfery trafiają trujące pyły oraz gazy, powodujące zanieczyszczenie powietrza m. in. metalami ciężkim, tlenkami węgla, tlenkami azotu, dwutlenkiem siarki, chlorowodorem, cyjanowodorem

oraz dioksynami. Toksyczny wpływ tych substancji na zdrowie człowieka może objawić się dopiero po kilkunastu, czy kilkudziesięciu latach, np. w postaci chorób nowotworowych, astmy oskrzelowej, alergicznego zapalenia skóry, alergii pokarmowych.

Szczególnie wrażliwe na działanie toksyn powstałych podczas spalania odpadów są dzieci. Ponadto spalanie śmieci w piecach domowych powoduje również osadzanie się trudno usuwanej sadzy w przewodach kominowych, której nadmiar może doprowadzić do zapale-

nia się i popękania komina. Jest to bardzo często przyczyną zaccadzenia oraz pożarów domu.

Piec nie jest śmietnikiem!

Spalanie odpadów to najgorsza i najbardziej szkodliwa dla zdrowia „forma zagospodarowania” odpadów. Podczas spalania śmieci powstają rakotwórcze substancje, które wpływają nie tylko negatywnie na zdrowie, ale jednocześnie zanieczyszczają powietrze, wodę i glebę. Pałac śmieci w piecu rujnujemy zdrowie, środowisko, piec i komin.

Spalanie odpadów prowadzi do bardzo wysokich kosztów. Zdrowia i życia nie da się odkupić, natomiast szybko czeka nas kosztowna wymiana pieca i przewodów kominowych.

Ponadto wójt gminy Raba Wyżna informuje, iż na terenie gminy mogą być przeprowadzane kontrole przestrzegania i stosowania przepisów zakazu spalania odpadów.

Oprac. Referat Geodezji,
Rolnictwa i Ochrony Środowiska

Nowe stawki za odbiór śmieci

Od 1 stycznia 2021 roku na terenie gminy Raba Wyżna będą obowiązywać nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz zwolnienie z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostowniku przydomowym

Nowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie wynosić **21,00 zł** miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

Jednocześnie właściciele nieruchomości, ale tylko - uwaga! - zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy będą kompostować bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, mogą skorzystać ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowa-

nie odpadami komunalnymi. Wysokość zwolnienia ustalono w wysokości **1,00 zł** miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

Warunkiem częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest złożenie przez właściciela nieruchomości nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zawierającej informacje o posiadaniu kompostownika przydomowego i kompostowaniu w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne.

Zachęcamy zatem, aby osoby które kompostują lub będą kompostować bioodpady nie zwlekały ze złożeniem nowej deklaracji i zrobiły to zaraz po 1 stycznia na nowym wzorze deklaracji, który również będzie obowiązywał od 1 stycznia 2021 r.

Osoby, które nie będą korzystały ze zniżki nie mają obowiązku składać no-

wej deklaracji - do czasu, kiedy nie nastąpi zmiana innych danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (zmiana liczby mieszkańców).

Od 1 stycznia ustalono również stawkę opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi – będzie ona miała zastosowanie w sytuacji, kiedy właściciel nieruchomości nie będzie wypełniał obowiązku segregowania odpadów. Stawkę ustalono w wysokości **63,00 zł** miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rabie Wyżnej – pod nr telefonu: 18 26 71 165.

Oprac. Zakład Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej w Rabie Wyżnej

Przyjazne pieski szukają nowych właścicieli

Małe i duże, młodsze i starsze, wesołe i chętne do zabawy – czekają na Ciebie i nowy dom

Wójt gminy Raba Wyżna zachęca mieszkańców do odwiedzenia Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Nowym Targu, z którym współpracuje gmina. Wójt przypomina o możliwości adopcji psów przebywających w schronisku.

Zwierzęta te poszukują domów i oddanych opiekunów, a każda osoba zainteresowana może znaleźć tam wierne-

go przyjaciela. Psy znajdują się pod stałą opieką weterynaryjną, są zaszczepione przeciwko chorobom zakaźnym, poddane zabiegom sterylizacji lub kastracji oraz zaczipowane. Adopcja psów dokonywana jest nieodpłatnie.

Schronisko dla bezdomnych zwierząt znajduje się w Nowym Targu, ul. Kokoszków 101, nr tel. 184488433. Więcej informacji można znaleźć pod

adresem: <https://pl-pl.facebook.com/schronisko.nowy targ/>

Apelujemy i zachęcamy naszych mieszkańców do odpowiedzialnej adopcji oraz propagowania informacji o czworonogach przebywających w Schronisku dla bezdomnych zwierząt w Nowym Targu.

Oprac. Referat Geodezji Rolnictwa
i Ochrony Środowiska

Psy przekazane do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Nowym Targu z terenu gminy Raba Wyżna:

PIES, ŚREDNI, RUDY, GŁADKI, DŁGIE USZY

SUKA, MAŁA, CZARNA, PODPALANA, GŁADKA

PIES, ŚREDNI, CZARNY, PODPALANY, KUDŁATY

PIES, DUŻY, SZARO-BRĄZOWY, GŁADKI

SUKA, MAŁA, CZARNA, GŁADKA

PIES, MAŁY, BEŻOWY, SZORSTKOWŁOSY

PIES, ŚREDNI, BRĄZOWO-CZARNY, WŁOS ŚREDNI

PIES, MALUTKI, SZARO-BEŻOWY, SZORSTKOWŁOSY

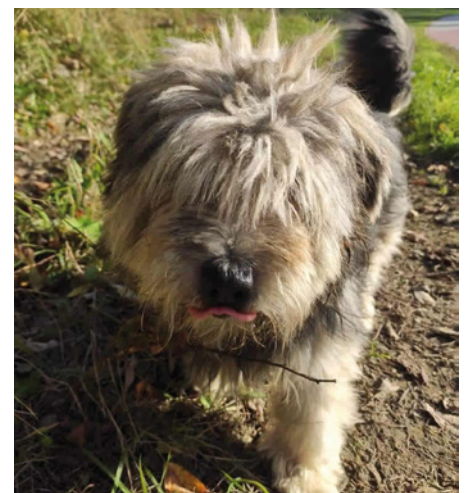
PIES ŚREDNI, MIESZANIEC,
BIAŁY Z CZARNYMI ŁATKAMI, KUDŁATY

PIES, ŚREDNI, MIESZANIEC,
CZARNY, PODPALANY

PIES, MAŁY, CZARNY, PODPALANY Z SIWYM PYSKIEM,
GŁADKI, 10 LAT.

PIES, MAŁY, MIESZANIEC, KUDŁATY

OGŁOSZENIA I KOMUNIKATY

W SPRAWIE SKARG I WNOSKÓW PRZYJMUJĄ:

Wójt Gminy Raba Wyżna poniedziałki w godzinach
14.00–17.00

Sekretarz Gminy Raba Wyżna codziennie
w godzinach urzędowania 7.45–15.45

Przewodniczący Rady Gminy Raba Wyżna
piątki w godzinach 15.00–17.00 – pokój nr 1-02
tel. sekretariat Urzędu 18 26 91 250 lub 18 26 71 143

PLACÓWKA STRAŻY GRANICZNEJ W LIPNICY WIELKIEJ

Dyżur całodobowy pod numerem telefonu: 18 26 115 20

APTEKI

Raba Wyżna 64 (Ośrodek Zdrowia), tel: 18 26 75 734

Godz. otwarcia: poniedziałek–piątek 8.00–19.00,
sobota 8.00–14.00, niedziela nieczynne

Raba Wyżna 38 A, tel: 18 267 07 57,

Godziny otwarcia: poniedziałek–piątek 8.00–19.00
sobota 8.00–14.00 niedziela nieczynne

**Skawa – w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej
tel: 18 26 89 143,**

Godziny otwarcia: poniedziałek–piątek 8.00–18.00,
sobota 9.00–13.00, niedziela nieczynne

Sieniawa, tel: 18 54 47 434

Godziny otwarcia: poniedziałek–wtorek 8.00–15.00,
środa 8.00–17.00, czwartek–piątek 8.00–15.00,
sobota i niedziela nieczynne

**Raba Wyżna 557 a (Delikatesy Rapacz)
tel. 784 301 951**

Godz. otwarcia: poniedziałek–piątek 7.30–20.00,
sobota 7.30–16.30, niedziela nieczynne

Opieka całodobowa
dla mieszkańców gminy Raba Wyżna
w budynku Szpitala w Rabce-Zdroju (wejście jak do
Poradni Chirurgicznej a dawniej Oddziału Ginekologii).

nr telefonu 604 901 902

Pod w/w numer należy dzwonić w razie potrzeby
w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego
(od poniedziałku do piątku) oraz w niedzielę,
święta i dni wolne od pracy w godzinach
od 8.00 do 8.00 dnia następnego.

**Nagle zachorowania proszę zgłaszać
do Oddziału Ratunkowego w Nowym Targu tel. 999**

DZIELNICOWI NA TERENIE GMINY RABA WYŻNA

DZIELNICOWY	KONTAKT	REJON
mł. asp Dariusz Dittmayer	660 522 986	NR 18 Skawa, Rokiciny Podhalańskie
mł. asp. Paweł Sewiolo	660 529 710	NR 19 Raba Wyżna, Sieniawa, Bielanka
sierz. szt. Łukasz Stolarczyk	660 526 395	NR 20 Podsarnie, Harkabuz, Bukowina Osiedle

DYŻURY RADCY PRAWNEGO

Bezpłatne dyżury prawne dla osób uprawnionych
w poniedziałki (9.00–15.00), środy i piątki (8.00–15.00).

Szczegóły na tablicy ogłoszeń urzędu i w serwisie
www.rabawyżna.pl/ogłoszenia i informacje

WYKAZ FIRM UPRAWNIONYCH DO USUWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH stałych oraz ciekłych z terenu Gminy Raba Wyżna

Firma	Telefon	Odbiór odpadów	
		stałych	ciekłych
FCC Podhale Sp. z o. o. – ul. Jana Pawła II 115, 34-400 Nowy Targ	18 448 85 91	X	
Firma Usługowo–Handlowa KOMBUD, 34-242 Łętownia 378	18 277 34 07 605 048 910	X	
Usługi Transportowe Gacek & Karwontka Sp. Jawna, 32-343 Skomiela Biała 613	18 559 02 50	X	
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL”, os. Rzeka 133 34-451 Tylmanowa	18 262 50 95 Fax 262 53 53	X	
Remondis Kraków Sp. Z o.o., ul Półhanki 64, 30-740 Kraków	12 653 88 55	X	
ATK INVEST Sp. z o.o ul. Szaflarska 53, 34-400 Nowy Targ	695 800 800	X	
Zakłady Komunalne, ul. Kilińskiego 46 b, 34-700 Rabka	18 267 73 95	X	X
P. Stanisław Czyszczon, 34-720 Chabówka 140	18 267 91 41		X
Górna Raba Spółka z o. o., ul Krakowska 27 e, 34-730 Mszana Dolna	18 26 78 630		X
F.H.U. GAZ-SERWIS 4x4 Bartłomiej Stolarz ul. Konopnicka 24, 34-240 Jordanów	18 26 75 213 606 591 696		X
„Mati-Pom” Andrzej Przała ul. Garncarska 52, 34-700 Rabka-Zdrój	18 267 06 94 602 492 283		X
Adam Kamiński 34-713 Skawa 103	664684328		X
Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Zaryte 141 a, 34-700 Rabka-Zdrój	18 267 71 30		X

JEŚLI SZUKASZ POMOCY?

Często wydaje się nam, że zostaliśmy sami ze swoimi problemami.
Nie wiemy, u kogo i gdzie szukać pomocy. Pozostaliśmy tylko my i nasz
problem. Tak jednak nie jest. Musimy się tylko rozejrzeć wokoło, by dostrzec
tych, którzy chcą nam pomóc. Szukając pomocy dla siebie lub bliskich,
możemy skorzystać z pomocy w zakresie: problemów alkoholowych osób
uzależnionych i członków ich rodzin.

**Punkt konsultacyjny w budynku Urzędu Gminy
(pok. nr 0-10 część przyziemia)**

Punkt Wsparcia i Informacji dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie

Jeśli w Twojej rodzinie doświadczasz przemocy lub znasz takie
osoby, które cierpią z tego powodu skontaktuj się z nami.

Formy udzielanej pomocy:

- Pomoc w kontaktach z policją, prokuraturą i sądem
- Wsparcie dla ofiar przemocy
- Poradnictwo socjalne
- Poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne

Punkt czynny w każdy wtorek od 15.00 do 17.00

Na konsultacje ze specjalistami prosimy umawiać się

z pracownikami socjalnymi lub pod nr telefonu:

Tel: 888 568 305 tel. (18) 26 712 31, (18) 50 652 55

terapeuta uzależnień - Paweł Wojdyła w każdy wtorek miesiąca od 15.00 do 17.00

psycholog - mgr Rafał Pawlik II wtorek miesiąca

radca prawny – mgr Grażyna Wojdyła III wtorek miesiąca

Porad udziela także ks. Marcin Borowicz

(poniedziałki 18.30–19.30) w Domu Parafialnym